

Keresztény szellemiségű
interregionális havilap

7. szám
2021. november

VILÁG
népünk

REMÉNYE

„Várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését.”

(Titusz 2:13)

Századok öröksége

Magyarvalkó

Nem messze Bánffyhunyadtól, Kalotaszeg déli részén, a Gyalui-havasok lábánál, egy félreeső völgyben fekszik Magyarvalkó. Dokumentum először a XIII. század végén említi a falut, melynek erődtített temploma Kalotaszeg legszebb építményei közé tartozik. A templomhajó a XIII. míg a torony a XVI. századból való. A templomhoz ekkoriban ferences kolostor is tartozott, amely 1568-ban elpusztult.

Az erődtítmény fala dupla: a külső régebben sokkal tágasabb területet fogott körül. Két alacsony, de megragadó, a templomhoz hasonlóan zindellyel fedett bástya is tartozik a védelmi rendszerhez. A középkori hangulatú, román és gótikus elemeket ötvöző, szépen faragott kövekben, támpillérekben, boltíves ablakokban, ajtóknak bővelkedő építészeti látványosságot egy látogatója sem felejtheti el. Mindezek megkoronázása pedig az, amikor felmegyünk a toronyba, és a jellegzetes kalotaszegi sisaktorony alatt körbefutó erkélyről gyönyörködhetünk a lent elterülő falu és a környező dombok,

MAGYARVALKÓI (KALOTASZEGI) ASSZONY HELYI VISELETBEN
FOTÓ: LONAY ARTHUR

Magyarvalkó erődtemploma

Tartalom

Világ Reménye

7. szám, 2021. november

Századok öröksége

Magyarvalkó..... 1

Egészségünk

Az epe betegségei 3

Imaiskola

A Biblia imái..... 8

Gyermekoldal

Sába királynője 13

Ifisarok

Milyen súlyos
egy pohár víz? 16

A Tízparancsolat (3) 18

Erdélyi Bibliaiskola (6)

A teremtés 21

Figyelő

Dresszírozás..... 27

Magyarvalkói női viselet, hátulnézetből

hegyek szívet vidító látványában.

Az eredetileg katolikus templom, a falu magyar lakosságával együtt református. A lakosság, egyéb falvakhoz hasonlóan, itt is megfogyatkozott. Ma háromszáznál kevesebb ember lakja a falut, ezeknek nagyrésze magyar.

Bibliográfia: Horváth Zoltán György, Gondos Béla: *Kalotaszeg középkori templomai*, Románika Kiadó, Bpest, 2006.

(J. E.)

(Fotók: Lonay Arthur)

Egészségünk

Az epe betegségei

Gyakran hallani ilyen panaszokat:

„Fáj a hasam egy-egy kiadósabb étkezés után”, vagy:

„Úgy meg van telve a hasam, és egyszerűen rossz az emésztésem”, vagy:

„Folyton keserű ízt érzek a számban”.

Ha ilyen tünetekről van szó, akkor számításba kell venni, hogy egy epebajról van szó. Mai cikkünkben az epe-, epehólyag megbetegedéseit fogjuk megvizsgálni, kiemelve a tudnivalókat, amelyek a mindennapokban szükségessé válnak.

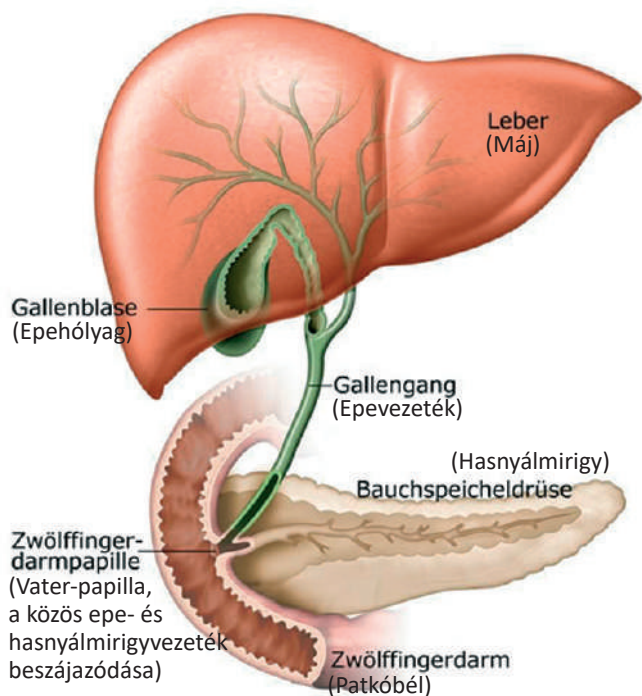
***

Az epe mibenléte és szerepe

Az *epe*, mint tudjuk, a máj által termelt zöld színű folyadék. Az *epehólyag* egy tároló szerkezet, aminek szerepe az, hogy a májban termelt epét tárolja. Az epehólyag közvetlenül a máj alatt helyezkedik el. Szerkezetileg a májból parányi kis edények folynak össze egyre nagyobb kaliberű vezetékbe, majd ezek egy közös edénybe, a májvezetékbe ürülnek, mely az epét tovább szállítja egy elágazásig. Innen az epehólyag vezetékén keresztül az epehólyagba ürül a máj által termelt epe. Itt gyűl e folyadék egészen addig, amíg a táplálkozás által étel kerül a gyomorba. A gyomor

kitágul, különböző jelző anyagok kerülnek a vérbe. Ha például zsíros ételről van szó, e felszabadított jelzőanyagok az epehólyagra hatnak, és azt eredményezik, hogy összehúzódnak. Ezáltal tartalmát kiüríti az epehólyag-vezetékén keresztül újból az elágazásig, innen viszont lefele a közös epevezetékén keresztül le a patkóbélbe.

Háromféle fő tápanyagot különböztetünk meg az emberi táplálkozásban – ezek a cukrok, a fehérjék (proteinek) és a zsírok. A táplálkozás által bevitt anyagoknak meg kell emésztődniük – vagyis kémiai összetett szerkezetből egyszerű alkotóelemekre kell lebomoljanak, és ezek az egyszerű anyagok fel is kell szívódjanak a belekből a vérbe. Az epe egyike az életfontosságú emésztési nedveknek. Az epének a zsírok emésztésében és felszívódásában van létfontosságú szerepe. A gyomorban levő sav ál-

Az epe útja a májvezetékeken keresztül az epehólyagba, majd innen a közös epevezetéken keresztül a bélbe

tal megkezdődik az ételek emésztése, majd a gyomor továbbadja tartalmát a beleknek. A bél első szakaszát – kb. 25 cm – nevezzük patkóbélnek (vagy nyombélnek), ide ürül az epe és a hasnyálmirigy nedve.

Ha valakinek valamiért nem tud ürülni epe a beleibe, annak a széklete zsírossá válik, tehát a zsírok nem szívódtak fel a belekben. Becslések szerint a szervezet naponta kb. 650 ml epét termel. Természetesen nem ilyen nagy mennyiségben távozik a szervezetből, hiszen jelentős része felszívódik a zsírokkal együtt a vérbe. A belekből származó vér a májba folyik, itt pedig ezen anyagok újból az epébe kerülnek. Az egészséget tehát mintegy körforgásként is el lehet képzelni, avval a kitételrel, hogy egy kis mennyiség az epéből a széklettel távozik.

Az epében levő epesavak meg epesók felelősek a zsírok emulgeálásáért¹ és felszívódásáért a

¹ Emulgeálás: lásd a cikk végén levő *Magyarázatok* részt.

bélben. Az epesók tulajdonképpen koleszterinből származnak. A máj a koleszterint az epébe bocsátja, s az így távozik a szervezetből. Az epének a zöld-zöldessárga színét két festékanyag kölcsönzi, ez a *bilirubin* és a *biliverdin*. Ezen festékanyagokat a máj bocsátja a vérből az epébe, ezáltal eltávolítja a szervezetből (hiszen végül is az epének egy része a széklettel távozik a szervezetből). E festékanyagok elhalt vörösvértestek néhai festékanyagai, melyek – mivel már nem működőképesek – arra valók, hogy eltávozzanak. Természetesen a máj, mint tudjuk, tisztítja a vért, méregtelenít; sok orvosság a máj révén távozik. Ez is úgy valósul meg, hogy a máj az epébe üríti ezeket az anyagokat, és ezen az úton távozik a szervezetből.

Az epekövek

Az epebajok sajnos nem tartoznak a ritka betegségek közé. A legtöbb esetben a tünetekért az epekő felelős. Az epekő tulajdonképpen az epehólyagban képződik. Az orvostudomány úgy tartja, hogy kialakulásának oka az, hogy az epe alkotóelemei nincsenek egyensúlyban. Így, mivel

túl sok koleszterin, illetve túl kevés epesó meg egyéb anyag van az epében, a hólyagban kis kövek rakódnak le. Egy-egy kiadós, zsíros étkezés alkalmával az epehólyag összehúzódik, és egy kő besorul a hólyag kivezető részébe. Így nem folyhat ki az epe a hólyagból és a hólyag ritmikus összehúzódásokkal próbál magán segíteni. Ezeket maga a beteg is megérzi hasi fájdalmak, kólika formájában. Ha hosszabb ideig eltart ez a folyamat, és az epe a hólyagban pang, megkezdődik az epehólyag gyulladása, mely ugyancsak – az előbbinél erősebb – fájdalommal jár.

A gyulladás, ha előrehalad, fertőzéshez vezet, és kezeletlenül vérfertőzést (szepszist) okozhat, ami nem más, mint a helyi fertőzésnek az egész testet érintő, elterjedt fertőzéssé válása. Ez egy életveszélyes állapot (minél gyengébb valakinek a szervezete, annál gyorsabb és veszélyesebb ez a folyamat).

Összegezve tehát, egyesekben kialakulhat epekő. Úgy tartják, hogy leginkább a középkorú, túl-

Az epekő által előidézett kólika rendszerint jobboldali felső hasi fájdalommal jár, hányingerrel, esetleg a fájdalom a jobboldali mellkasba vagy vállba hasít

Így néznek ki élőben az epekövek. Egyes esetekben (mint pl. itt) igencsak sok gyűlhet fel az epehólyagban

súlyos nők a leghajlamosabbak erre. Azt is megfigyelték, hogy a jóléti társadalmakban szokásos, zsírokban gazdag étrend miatt ezen országokban gyakrabban fordul elő. Ha valakinek epeköve van, annál megjelenhet a kólika, a jobboldali hasfájdalom. Ha valakinél erősebbek a tünetek, vagy gyakran jelentkeznek, ez azt jelzi, hogy valószínűleg epehólyaggyulladás van, ez pedig manapság legtöbb esetben egy azonnali műtétet igényel, amikor is a begyulladt epehólyagot el kell távolítani.

Sebészeti megoldások

Az epekő kimutatható ultrahang-vizsgálattal. Ez egy nem fájdalmas, egyszerű vizsgálat, gyakran már a háziorvosi rendelőben fellelhető az ehhez szükséges műszer. A begyulladt epehólyagot is ultrahangos vizsgálattal mutatják ki. Ha valakinek epehólyaggyulladás van, rendszerint beutalják a sebészetre. Itt elvégzik a műtétet. A régi, klasszikus műtét egy nagyobb ferde vágással jár amit a jobboldali bordák alatt végeznek, ezen a nyíláson keresztül veszik ki a begyulladt epehólyagot. Ám amit manapság már túlnyomórészt végeznek, az a laparoszkopikus műtét – ez azt

jelenti, hogy néhány kis vágáson keresztül kamera és műszerek segítségével veszik ki az epehólyagot. Minél begyulladtabb állapotban van az epehólyag, annál nehezebb kivenni laparoszkopikus műtét segítségével.

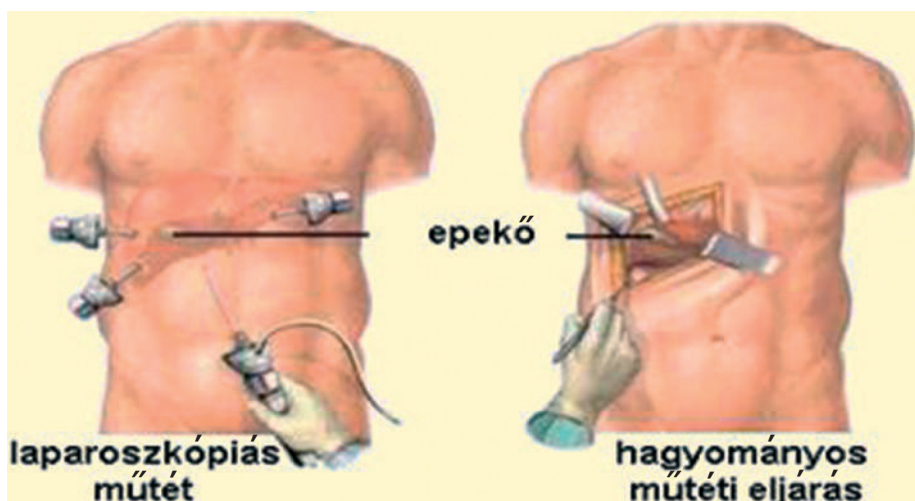
Gyakran megesisik, hogy kis vágásokkal kezdik, utóbb viszont áttérnek a nagy vágásra, a klasszikus műtétre. Természetesen a klasszikus műtét körülményesebb, hosszabb, és a kórházban töltött-, illetve a gyógyulási idő is hosszabb. Ezért a sebészek hajlamosak arra, hogy már kezdetben, amikor még csak egy-egy kólika jelenik meg és kimutatható az epekő, a műtétet ajánlják. A műtét dátumát előre megszabják, és az epehólyagot nem-begyulladt állapotban, elegánsan, kis vágásokon keresztül végzik el. Az epehólyag-eltávolítás a hasi sebészetben egyik leggyakrabban elvégzett műtét,

a legtöbb hasi sebész gyakorlott ebben.

Maga a műtét abból áll, hogy az epehólyagot az epehólyagvezeték egy részével eltávolítják. Így az epe, habár tovább fog termelődni a májban, már közvetlenül a patkóbélbe fog folyni, anélkül, hogy az epehólyagban tárolódna. Tehát továbbra is jelen lesz a belekben, csak hogy nem zajlik a táplálkozással járó nagyobb mennyiségű ürülése. A műtét utáni állapot a legtöbb beteg esetében nem jár tünetekkel. Esetleg emésztési zavarok léphetnek fel. Néha megesisik, hogy már megműtött egyéneknél az epevezeték kitágul és magában a vezetékben kövek képződnek. Ebben az esetben is előállhat fertőzés, ennek az állapotnak viszont a megoldása nem sebészeti, hanem endoszkópos.²

Azt is vizsgálták már, hogy epehólyag-eltávolításon átesett páciensek esetében milyen diéta volna a legjobb. A jelenlegi kutatásoknak nem sikerült egy adott speciális étrend jobb voltát kimutatni.

² Az endoszkópos módszer leírását lásd a *Magyarázatok* részben.

A laparoszkopikus és a klasszikus műtét közötti különbség. Láthatjuk mennyivel kisebb méretű sebek maradnak hátra a korszerű „kulcslyuksebészet” révén

Megelőzés

Beszéljünk most már arról is, hogyan előzhetjük meg azt, hogy epekövek képződjenek. Mint említettük, társadalmi méretű orvosi tanulmányok kimutatták, hogy a nyugati típusú, jóléti étrend (zsírokban és finomított élelmekben gazdag, élelmi rostokban pedig szegény)³ magával hozza azt is, hogy gyakoribbá válik az epekő. Azt is megfigyelték, hogy a túlsúlyosság magasabb kockázatot jelent az epekövek megjelenésére nézve. Azt is tudjuk, hogy manapság sokféle módon próbálnak az emberek lefogyni, többek között zsírokban nagyon szegény, szélsőséges étrend által. Viszont azoknál, akik ezzel próbálkoztak, ugyancsak magasabb arányban fordultak elő epekövek.

Erre az a magyarázat, hogy az epehólyagnak szüksége van bizonyos mennyiségben zsírokra, olajokra is az étkezések során ahhoz, hogy időnként kiürülhessen. Ha sokáig benne pang az epe, ez az állapot is elősegíti a kő kialakulását. Gyors fogyás esetén azt is megfigyelték, hogy a kiürült zsírsejtekből származó koleszterinnek is ideiglenesen megnövekszik a szintje. Minél gyorsabb a fogyás, annál koncentráltabb lesz a koleszterin az epében. Összegzésképpen a túlsúly nem jó, viszont az extrém jellegű fogyási kísérletek, fogyókúrák (és az ezt gyakran kísérő újbóli hízás) ugyancsak hajlamosítanak az epekő kialakítására.

³ Az élelmi rostok mibenlétét illetően lásd a *Világ Reménye* 4–5. számának (2021 augusztus–szeptember) *Növényi rostok* című cikkét (15–22 oldalak – a szerkesztő megjegyzése).

Mint említettem, az epébe kiürült koleszterin és epesók egy bizonyos körforgásban vannak, azaz kiürülnek a bélbe, majd ott a megemésztett és emulgeált zsí-

Új kutatások kimutatták a búza- és zabpehely koleszterincsökkentő voltát

rokkal együtt felszívódnak a vérbe. Onnan a máj őket újból az epébe üríti, és így tovább. Megfigyelték, hogy a búzapehelyben jelenlevő rostok megkötik az epesókat és a koleszterint, és megakadályozzák ezek újbóli felszívódását a vérbe. Ezzel hozzájárulnak a koleszterin csökkentéséhez, és ezáltal kevésbé fognak epekövek kialakulni. Ezen ígéretes eredmény újabb tanulmányokhoz vezet, melyek jelenleg folynak. A búzapehelyben levő rostok tehát kifejezetten jó hatást fejtenek ki az epekő megelőzésére nézve.

Az epekő kialakulásának táplálkozás általi megelőzése összegezve tehát ez: törekedjünk elkerülni a túlsúlyt megfelelő étrend és mozgás által. Ha túlsúlyban vagyunk akkor próbáljunk értelmesen, és nem szélsőségesen fogyni. Ne fogyasszunk sok zsíros ételt, hanem csak mértékkel. Fogyaszunk minél több növényi rostot, megkülönböztetett előszeretettel a búza- és zabpehelyet.

Nem szeretném, ha e témában kihagynánk egy hazánkban igen-

csak elterjedt gyógynövényt. A gyermekláncfű – vagy népies néven *pitypang* (románul *păpădie*) – az epetermelésre legnagyobb hatással levő gyógynövény. Hatása az emberi szervezetre: serkenti az étvágyat, az emésztőrendszer nedveinek jobb termelését, valamint enyhe vízhajtó és székletlajtó. Hatása legerősebb az epetermelésre és az epehólyag összehúzóására. A gyermekláncfű leveleiből salátát lehet készíteni (esetleg más zöld levelekkel keverve), vagy a leveleket meg a gyökereket ki lehet préselni, és ebből

a léből 2-3 evőkanálnyit étkezések előtt meginni. Főzetet is lehet készíteni: 60 g levél és gyökér egy liter vízhez, és minden étkezéskor 1 pohárral meginni. Íze ugyan kesernyés, de hatása a szervezetre, az epetermelésre kiváló.

Ugyanakkor rendelkezésre áll patikáinkban az *Ursolfalk* nevű gyógyszer, mely epesókat tartalmaz. Ha bekerül a szervezetbe, akkor az epét ezen epesók gazdagítják, telítik – így az epében kevesebb százalékban lesz koleszterin, az epesók javára. A kevesebb koleszterinnel és több epesóval rendelkező epe kevésbé hajlamos kövek kialakítására. Olyanoknak ajánlják, akiknek epekövéük van, vagy akiknél gyakran lépnek fel tünetek – gyakran jó hatással van a betegségre. Mint említettem, a végérvényes és hatékony kezelés a sebészeti.

Remélem hasznos információkkal szolgált e cikk. Ne felejtjük el, hogy egy kiegyensúlyozott étrend sok betegséget megelőz. Minden kedves olvasónak kívánok jó egészséget!

Magyarázatok

1) Az epevezeték köveinek endoszkópos eltávolítása: egy hajlítható csövön (vezetéken) keresztül, melynek a végében kamera van, a szájon át a gyomorba, majd a patkóbélbe jutnak. Itt megkeresik azt a nyílást, amelyen keresztül az epe és a hasnyál a bélbe folynak. Ezt rendszerint megvágják, majd behatolnak egy karral, amely révén, a kitégítottnyíláson át a köveket a bélbe tolják. Egyes esetekben kontraszt-anyag és röntgenfelvé-

tel segítségével is dolgoznak, a kövek könnyebb lokalizálása érdekében. Az eljárás ideje alatt a páciens nem érez semmit – rövid hatású intravénás altatók hatása alatt van.

2) *Emulgeálás* – az emésztés során a zsírok (akár egy leves felszínén) nagyobb szemekbe gyűlnek. Ilyen állapotban nem képesek a bélben felszívódni. Ám az epesók hatására a zsírok kis parányi szemekre szedődnek szét, egyszersmind feloldódnak a vízben, és így felszívódhatnak.

Magyar–román szótár:

ultrahangos vizsgálat – *examinare ecografică*
epe – *bilă*
epéhólyag – *vezică biliară, colecist*, népiesen: fiere
patkóbél – *duoden*
epéhólyag-eltávolítás – *colecistectomie*
epéhólyag-gyulladás – *colecistită*
májvezeték – *duct hepatic*
epéhólyag-vezeték – *duct cistic*
közös epevezeték – *canalul coledoc*
epesók – *săruri biliare*

Az endoszkópos kezelés (ERCP eljárás – endoscopic retrograde cholangiopancreatography) részletes bemutatása

Az endoszkóp egy olyan eszköz, amely segítségével beláthatunk az emberi test rejtett részeibe. Ez nem más, mint egy hajlítható vezeték, melynek végén egy lámpa és egy kamera van. Egy kisujj vastagságú vezeték, melyen keresztül egyéb dolgokat is be- meg ki lehet vezetni, amint az alábbiakban látni fogjuk.

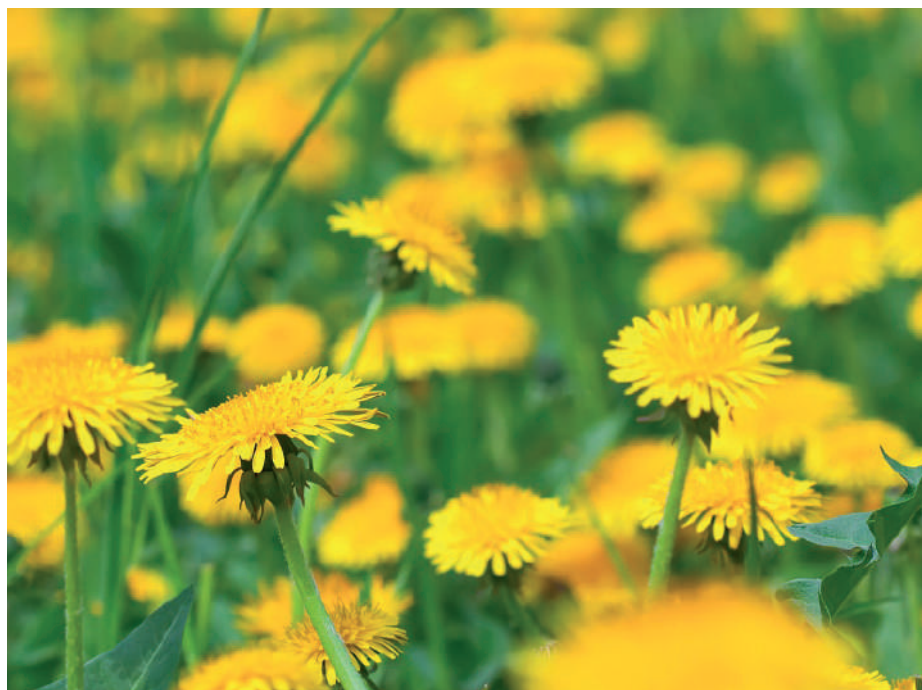
Az endoszkópot a szájon keresztül a gyomorba, majd a patkóbélbe juttatják. Itt megkeresik a *Vater-papillát*, azaz azt a kinyílást, vagy bimbót, amelyen keresztül az epe és a hasnyál a bélbe ürül. Ebbe bevezetik az endoszkóp egyik meghosszabbítását, melyen keresztül kontraszt-folyadékot (kontraszt-anyag: röntgen-képen látható folyadék) fecskendeznek be. Majd Röntgen-képet készítenek, melyen láthatóak az epeutak (meg a hasnyálmirigy vezetéke). Természetesen az epekövek is meglátásza-

nak ilyenkor, mint olyan zónák, ahol a kontraszt-anyag nincs jelen. (azért nevezik "retrográdnak", mert ez a testnedv folyásával ellentétes irányú művelet, az orvos ugyanis a bél irányából adagolja a folyadékot a máj irányába).

Ha köveket fedeznek fel, akkor a következőket teszik: a Papilla kerek kis pontszerű nyílását meg-

vágják, azért, hogy az epevezeték tartalma könnyebben ürüljön. Ezt a műveletet nevezik papillotómiának. Egyes esetekben ez elég a kezeléshez, a kövek már közvetlenül a vágás után távoznak. Más esetekben egy úgynevezett Dormia-szondával dolgoznak. Ez egy finom, drótos-spirális szerkezet, melyet a vezetékben levő kövön túl lehet juttatni, azonban mikor

Függelék

Gyermekláncfű – serkenti az epetermelést és az epehólyag összehúzódását

visszahúzzák, a drótok akár egy lasszó, a kő köré szorulnak és magukkal hozzák azt.

Kisebbségi köveket a bélben hagynak, ezek nem okoznak gondot, mivel majd a széklet-

tel távoznak. Nagyobb köveket magán az endoszkóp belsején keresztül is ki lehet húzni. Egy másik megoldás, ami technikailag magas szintet igényel, az a kő lokális felaprítása apró me-

chanikus ütések, vagy sugarak révén.

Dr. Rupárcsics Arnold,
rezidens orvos,
Pforzheim (Németország)

Imaiskola

A Biblia imái

Bevezető

Számos egyház ad ki imakönyveket, melyek útmutatóul szolgálnak arra, amit a különböző helyzetekben – betegségben, halálos ágynál, veszélyben, szánás-vetés, avagy utazás előtt, stb. – imádkozni kell.

De vajon ez lenne az ima? Egy valaki által előre megírt és (f)elolvasott, avagy betanult szöveg? Valóban, sokan vigaszt találnak egy-egy bibliai zsoltár elolvasásában, amely mintha éppen az ők helyzetükre lenne szabva

– hát akkor miért lenne probléma az, ha éppen ilyen stílusban, de a mai ember szükségletére jobban kiszabva, Isten szolgálói a hívek számára szép imákat írnak meg? Éppúgy, amint azokat a nagyon kedves és rímelő asztali, vagy lefekvés előtti „előre gyártott” imákat, amelyeket már a gyerekek is szívesen megtanulnak.

Csak hogy a mások által írt leg szebb szavak és legköltőibb kifejezések sem lesznek a mi saját szavaink.

A mennyei szülő elve

Isten Fia, Jézus Krisztus arra tanított minket, hogy a hatalmas Istent apánknak szólítsuk. Amikor azt mondjuk: „*Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...*”,¹ tudnunk kell, hogy ez valójában a régies formája annak, ahogy ma mondanánk: Édesapánk/Apukánk, aki a mennyben (mennysországra) laksz...

Nos, ha minket ezzel arra buzdított Jézus, hogy Atyánkhoz mint mennyei szülőnkhez közeledjünk, akkor tegyük is azt. Például, ha valamelyikünk kiskorában megéhezett, milyen könyvből kellett felolvasnia valamilyen szép és alkalomhoz illő kérést azért, hogy édesanyja figyelembe vegye, s valahogy könnyörüljön rajta?

Emlékszem arra, hogy mi, a tömbház körül felnövő lakótelepi és „kulcsos” gyerekek hogyan jártunk el e helyzetekben. A nyári vakáció forró hetei és hónapjai alatt délelőtt, amíg a szülők munkában voltak, mi szolgáltuk ki magunkat. De amikor délután hazajöttünk, változott a helyzet. A két hosszú tömbház közötti játszótér ekkorra tele volt már zsvajgól, bú-

Ha a földi szülők képesek bármi jót megadni gyermekeiknek, akkor mennyivel inkább vágyik a mi mennyei Atyánk arra, hogy ránk árasztassa áldásait!

¹ Máté 6:9

jócskázó-kergetőző-focizó gyereksereggel, amikor is egyikünknek eszébe jutott valami, a lakása elé futott, és felkiáltott:

– Anyuuu!

Ekkor szinte pillanatokon belül, valahol egy emeleti konyhaablakban megjelent egy mosolygó női fej – vagy éppen az apuka ábrázata – és megkérdezte:

– Mit akarsz?

– Kérek egy szelet zsíros kenyeret...!

Erre mintha tűz harapózott volna végig a tarlón, mindannyian – ki románul, ki magyarul, ugyanis a hetvenes években, a Györgyfalvi-negyedben vegyes volt a társaság – ugyanazt kérte, kiabálta a szüleinek.

Ők ki-kidugták a fejüket, csendre intettek, majd rövidesen szóltak:

– Gyere, mert kész van!

S már iramodtunk is felfele a lépcsőkön, majd vissza, kezünkben a „munkásflekkenel”: nagy szelet, zsírral megkent barna vagy fehér kenyérral, sózva-borsozva-paprikázva, s mellé egy jókora zöldhagymával... s nemsokára a fák alatt, a padokon, vagy a homokozó szélén, a hinták meg a mászkálók rúdjaival mindenhol tele volt boldogan majszoló gyerekekkel.

A kérdésem még egyszer ez: milyen bonyolult kérést kellett szólni, avagy mennyit gyötrődött mindenikünk, mielőtt édesanyja, édesapja elé mert volna járulni kívánságával?

Válasz: semmilyen és semennyit. Mi mind tudtuk azt, hogy szüleinél nem egy karéj zsíros kenyeret, hanem a lehető legfinomabb falatokat próbálják az akkori súlyosbodó hiánygazdaságban nekünk összeszedni, és ezenkívül is szinte bármit megtettek volna

értünk féltő szeretetükben és aggodalmukban.

Nos, ha egy gyarló, bűnös, földhözragadt ember – amilyenek mindannyian vagyunk – eny-

A Szent Szűz szobra – Lourdes, Franciaország

nyire képes szeretni és kiszolgálni gyermekét, hát akkor a mi tiszta, szent mennyei Atyánkhoz, akiről az Ige azt mondja, hogy Ő maga a megtestesült szeretet, vajon hogyan viszonyuljunk?

A Biblia ad választ erre a kérdésünkre is:

„Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez...” (Zsoltár 4:16)

„Mikor még nyelvemen sincs a szó, immár egészen érted azt, Uram!” (Zsoltár 139:4)

„És mi megismertük, és elhittük az Isten irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet...” (1 János 4:16)

A személyes kapcsolat elve

Isten egyik szolgáját egyszer megkérdezte egy nő:

– Bármit, bármikor kérhetek Istentől?

– Én úgy gondolom, hogy a Felséges Istent nem illik minden aprósággal zavarni...

Ha nem tudnánk azt, hogy a Menny fiai és örökösei vagyunk,² azonkívül Isten Fiának barátai,³ sőt, királyi papság és szent nemzet⁴, akkor ez valóban így lenne.

A Bibliától elzárt középkori embernek Istent úgy mutatták be, mint egy távoli, és e földi királyoknál sokkal hatalmasabb Uralkodót, ami részben (mivel Ő valójában nincs távol egyikünktől sem) igaz is. De tovább így gondolkodtak: ha e világ uraihoz is csak a bennfentesek közeledhetnek, akkor mennyivel inkább Hozzá! Eként született meg a közbenjárók hosszú sora: a papod, a védőszented, egyéb szentek, az egyházi feljebbvalók, a védőangyalod, s végül a Szent Szűz – akikkel fordulva, náluk sokkal biztosabban meghallgatásra találhattál, s ők azután tudták, hogyan kell kérésedet a mennyei trónushoz továbbítani.

Csakhogy, Jézus ekként tanít minket:

„... amit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja

² „Ez a Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy **Isten gyermekei** vagyunk. Ha pedig gyermekek, örökösök is; **örökösei Istennek**, örökös társai pedig Krisztusnak...” (Róma 8:16–17) Lásd még Galata 3:26 versét.

³ „Nem mondalak többé titeket szolgálóknak; mert a szolga nem tudja, mit cselekszik az ő ura; titeket pedig **barátainak** mondtalak...” (János 15:15)

⁴ „Ti pedig választott nemzetiség, **királyi papság**, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, a ki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket.” (1 Péter 2:9)

nektek (...) mert maga az Atya szeret titeket." (János 16:23,27)

Igen. Az Atya szeret, mint gyermekeit, és Jézus nevében, ima által egyenes bejárásunk van bármely pillanatban Őhozá, mindenféle egyéb közbenjáró nélkül.

Hacsak nem a harmadik isteni személyre gondolunk, Aki a mi kéréseink tökéletlen voltán javít, és esedezése egybefonódik a mienkkel:

„Mert azt, amit kérünk kell, amint kellene: nem tudjuk. De maga a Lélek esedezik mi érettünk kimondhatatlan fohászokkoddal.” (Róma 8:26)

A legfőbb érdek elve

Nos, most jön a nagy baj: Az, hogy a kétségtelenül bizonyított imameghallgatásokon túl, számtalan egyéb esetet ismerünk, akár a mi saját életünkben is, amikor úgy tűnik, Isten nem hallgott meg, azaz nem teljesítette kéréseinket.

Azon túlmenően, hogy az ima nem csak kérést, hanem hálaadást, köszönetet, a fentről jövő tanácsok és bölcsesség elfogadását is jelenti, s ugyanígy a vigasztalódás, megerősödés idejét is a Vele való közösség által, valóban, nem minden kérésre kapunk a mi kívánságaink szerinti választ.

S ez jó is, hogy így van. Mert Ő mindig jobban tudja, hogy az illető betegségből való gyógyulás vagy a benne való megmaradás válik-e leginkább az én örök javamra. Hogy a vágyott új munkahely megszerzése, vagy a számomra vonzó személy viszontszerelme végül is örömmel vagy üdömmel fog-e bizonyulni... és így tovább.

Tartsuk tehát mindig szem előtt azt, amit Jézus Urunk ki tudott mondani a Gecsemáné kertben:

„Mindazáltal ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint Te.” (Máté 26:39)

Elsőáldozó kisfiú rózsafüzérrel

S bármi bajban, kellemetlenségben ne feledjük az alábbi nagy igazságot sem:

„Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van...” (Róma 8:28)

A Biblia imái

Most pedig lássunk neki, és tekintsük át a Szentírásban található imákat.⁵

⁵ Az imák kiválasztásánál nem vettem tekintetbe azt, amikor bibliai szereplők, mint pl. Ábrahám vagy Mózes Istennel beszélgetnek, hanem csak a klasszikus értelemben vettek, úgy mint Salamon templomszentelési imája, Ezékiás imái, az Úr főpapi imája, stb.

Ami rögtön fel fog tűnni, az a következő lesz:

– Két egyforma nincsen közöttük, hanem személyre és helyzetre szabottak, tehát beigazolódnak az, amit a bevezetőben említettünk – vagyis hogy minden egyes imádkozó a szívét feltárva Isten előtt, bizalommal járult Hozzá, háláját vagy kérését saját szavaival kifejezendő.

– Nem ismétlik el többször ugyanazt az imát.

Ekként le is vonhatjuk az első tanulságokat: a betanult, számtalanszor ismételt imák, mint a rózsafüzér, vagy akár a penitenciaképpen kiróttak (pl. e bűn miatt mondj el tíz miatyánkot és tíz üdvözlégymáriát!) nem viselik magukon Isten Igéjének jóváhagyását. Nem mechanikus ismételtetésre van szükségünk, hanem lelünk őszinte megnyitására az Atya előtt – nem szólva arról, hogy az ima büntetésképpen való kezelése, mind a gyermek, mind a felnőtt hívő előtt egy rendkívül rossz fénybe helyezheti azon eszközt, amit Isten

mindannyiunk számára áldásképpen szánt.

És még egy: a buddhisták és egyéb pogányok hiszik azt, hogy a számtalanszor, egyhangúan elmormolt imák segíteni fognak valamiképpen nekik, jó pontként számítva be valahol, a láthatatlan szférában. De mi ne legyünk olyanok, mint a sötétségben levők, akik nem ismerik sem Jézus Urunk értünk hozott áldozatát, sem a szerető, mennyei Atya kö-

Ugyanígy a Zsoltárok nagyrészét sem számítottam be, melyek mindegyike egy (akkoriban) megzenésített imának is tekinthető.

nyörületét, s ekként csak a saját erőfeszítéseik révén elért „pontszámra” számítanak.

A kezdetek

A Biblia első fejezeteiben, mely arról az időről szól, amikor még nem volt írott Szentírás (de akár később is), azt látjuk, hogy Isten az emberekkel négy szemközt beszélt, akár angyalok révén, úgy mint Lót, vagy Hágár esetében, akár személyesen megjelenve, mint ahogy Ábrahámmal és Sárával tette, vagy csak a hangját

hallatva, s így (is) beszélgetve Énókkal, Ábrahámmal, Jákóbbal, Mózással, Józsuéval, Gedeonnal. Amikor ezen személyek Istennel jártak, megtanulták megismerni az Ő hangját, s akaratuk fokozatosan egy hullámhosszra került az Ővével.

Ma is ugyanez kívántatik meg tőlünk. Az Úr különbözőképpen szólhat hozzánk, avagy válaszolhat imáinkra: benyomások, történések, események révén, az Ige megvilágosítása által, amikor azt olvassuk, vagy igehirdetést hallgatunk. Látomások, álmok révén is szól az Úr, avagy mások beszéde, írásai által, máskor esetleg egy hívő ének szavaiból érthetjük meg az Ő akaratát. Van amikor könnyen felfogjuk Isten válaszát, máskor azonban harcunkba, gyötrődésünkbe kerül.

Az első ima- esetet, ami a mai helyzetünkhöz legjobban illik, vagyis amikor valaki a láthatatlan Istenhez imádkozik, és az Ő válaszát az azutáni történésekből értheti meg – anélkül hogy az Ő

Tevék az itatóvályúnál. Rajasthan, India

hangját fizikailag is meghallotta volna, az 1 Mózes 24. fejezete tárja elénk.

Távírányított házasságkötés

Sára 127 éves korában meghalt Kánaán földjén. A feleségénél tíz évvel idősebb, megözvegyült Ábrahám ekkor a legmegbízhatóbb szolgájára – valószínűleg a damaszkuszi Eliézerre⁶ – egy nagyon fontos feladatot bízott: hozzon fiának feleséget az Eufrátesz mellékéről, a család rokonságából – mivel (valószínűleg azok züllöttsége miatt) nem akarta, hogy Izsák a kánaáni lányok közül válasszon.

„És vett a szolga tíz tevét az ura tevéi közül, és elindult. És urának minden java órá volt bízva. Fölkelt tehát, és elment Mezopotámiába, Náhór városába. És estefelé, amikor a leányok vizet meríteni járnak, megpihentette a tevéket a városon kívül egy kútnál.”

⁶ Lásd 1 Mózes 15:2 versét

A szolgának és szolgatársainak kb. 900 kilométeres utat kellett megtenniük az akkori, i.e. XX. századi körülmények között, ami jó néhány hetes utazást jelentett, amíg elértek a mai Szíria területén levő, Balikh folyó mellé, Arám-Naharaim⁷ vidékére, az ókori Hárán közelében, ahol a tudósok a Náhór városát sejtik. A kis karaván lepihent egy vízforrás közelében, ahova a városbeli asszonyok és lányok ki-bejártak korsóikkal. Ekkor a szolga elméjében egy gondolat fogalmazódott meg, és Isten elé hozta kérését:

„– Uram, uramnak, Ábrahámnak Istene, hozd elém még ma, akit keresek, és légy kegyelmes az én uram, Ábrahám iránt. Íme, én a víz forrása mellé állok, amikor a város lakosainak leányai kijönnek

⁷ Ahol az előző versben Mezopotámiát olvastunk, ott eredetiben az Arám-Naharaim név jelenik meg, mely héberül A két folyó Arámját jelenti. A tudósok az Eufrátesz felső folyása és a Khabur folyók közötti Észak-Mezopotámiára gondolnak.

Minden dolgunkról, így a házasságunk oly fontos területéről is csak Ő tud ránk gondot viselni. Arab pár (Arab Emírségek)

vizet méríteni. Legyen azért, hogy amelyik leánynak ezt mondom: „Dönts meg a korsódat, hogy igyam!”, ő pedig azt fogja mondani: „Igyál, sőt a tevéidet is meg-itatom”, ő az, akit a te szolgálodnak, Izsáknak rendeltél; és erről ismerjem meg, hogy irgalmasságot cselekedtél urammal.” (1 Mózes 24:11–14)

Érdekes jelet kért az Úrtól! Nem a szépség és vagyon, vagy a műveltség és kifinomultság számított elsősorban e bölcs embernél, hanem a szorgalom és könyörületesség szíve. Keleten fontos a vendégszeretet, ám a tevék a hosszú utat követően nagyon sokat isznak, és egy nem túl nagy méretű korsóval sokszor kellett valakinek méríteni ahhoz, hogy szomjukat csillapíthassa.⁸ De lássuk csak, mi történt!

⁸ Érdekes tény: egy hosszabb ideig a sivatagban baktató, kiszomjazott tevé 15 perc alatt kb. 100 liter vizet képes meginni (lásd britannica.com/camel). Ez tíz tevére számítva 1000 liter. Ha

„Mielőtt befejezte volna a beszédet, íme, korsójával a vályún jött Rebeka, Betúélnak, Milká fiának leánya. Milká pedig Ábrahám testvérének, Náhórnak volt a felesége. A leány pedig fölötte szép ábrázatú volt, hajadon, akit férfi még nem ismert. Aláment a forrásra, megtöltötte a korsóját, és feljött. Akkor a szolgálja elébe futott, és ezt mondta:

– Kérlek, adj inni nekem egy kis vizet a korsódból!

Az pedig mondta:

– Igyál, uram!

És sietve leeresztette a korsót a kezébe, és inni adott a szolgáljának.

a korsó tíz literes volt, akkor ehhez a mennyiséghez 100-szor kellett volna (esetleg egy kötél) azt a kútba méríteni, majd a vályúba tölteni. Mivel nem-sivatagos területen át vezetett az útjuk, valószínűleg az állatok nem voltak ennyire megszomjazva, de még ennek a harmada-negyede, vagy ennél kevesebb is igazi erő- és türelempróba volt!

Miután pedig eleget adott neki inni, ezt mondta:

– A tevéidnek is meríték, míg eleget nem isznak.

Sietve kiürítette korsóját a vályúba, ismét elfutott a forrásra, és merített az összes tevéjének.

Az ember pedig álmélkodva nézte, és figyelt, mert tudni szeretne volna, vajon szerencsés-e teszi-e az ÚR az útját vagy nem. Amikor a tevék már eleget ittak, elővett az ember egy aranyfüggőt, amelynek a súlya fél sékel, és két karperecet, amelynek a súlya tíz aranysékel⁹ volt.

És azt kérdezte:

– Kinek a leánya vagy? Kérlek, mondd meg nekem: van-e atyád házában hely nekünk, ahol meg-alhatunk?

Ő pedig ezt felelte:

– Betúél leánya vagyok, Milká fiáé, akit ő Náhórnak szült.

Azt is mondta még:

– Van nálunk szalma is, abrak is bőven, és alvóhely is van.

Akkor meghajolt az az ember, és imádta az Urat. Ezt mondta:

– Áldott az ÚR, az én uramnak, Ábrahámnak Istene, aki nem vonta meg irgalmasságát és hűségét az én uramtól. Mert az ÚR vezért engem ezen az utamon az én uram testvéreinek házához.” (15–27 versek)

A család ezt követően befogadta őket, a szolgálja pedig elmondta miért jött, és milyen jelet kért Istentől.

Reggel a báty, Lábán, és az édesanya maguk elé hívták Rebekát:

„– Akarsz-e elmenni e férfival? És monda:

– Elmegyek.” (58. vers)

A szolgálja bőségesen megajándékozta a családot, majd hazavitte a lányt, és otthon is elmesélte mindent.

⁹ 1 sékel kb. 15–16 gramm volt.

„Izsák pedig bevitte Rebekát anyjának, Sárának sátrába, és elvette feleségül. Szerette őt Izsák, és megvigasztalódott anyja halála után.” (67. vers)

Mit tanulunk hát ezen első, bőven leírt imatapasztalatból?

Isten, aki kezdettől fogva a házasságot kigondolta, mindig is eme alapvető intézmény őrizője és gondviselője volt.

Ne habozzunk hát Elébe tárni meghozandó döntéseinket, kacsolatainkat, és bármilyen egyéb, ügyes-bajos dolgunkat, áldást és vezetést kérve Tőle. Amint négyezer évvel ezelőtt annál a mezopotámiai kútnál tette, úgy lesz ma is: nem fog magunkra hagyni minket.

(Folytatjuk)

Jancsó Erik

Kedves Olvasók!

A *Világ Reménye* hetente összegyűlő imacsoportja szívesen vinné Isten elé az Önök imakéréseit. Szeretettel várjuk üzeneteiket e célból telefonhívás vagy SMS révén a 0749 021 935 telefonszámra (Jancsó Erik), avagy e-mailben a vilagremeny7@gmail.com címre.

GYERMEKOLDAL

Sába királynője (1 Királyok 10. fejezet)

„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme...” (Példabeszédek 9:10)

Ebben az időben Izraelben király uralkodott a nép felett. Dávid fia, Salamon volt az uralkodó. Királysága legelején bölcsességért imádkozott Istenhez. Az Úr teljesítette kérését. Istentől kapott bölcsessége által felülmúlta a leg híresebb tudósokat is. Mégsem lett beképzelt vagy gőgös. Az emberek is tudták, hogy képességeit Istentől kapta.

Sába királynője is hallott Salamon bölcsességéről. Saját maga akart meggyőződni arról, hogy valóban bölcsőbb-e mindenkinél. Milyen lehet az az Isten, akiben Salamon hisz? Útra kelt a messzi Sába földről (valószínűleg a mai Jemenből). Hatalmas tevekarávánját fűszerekkel, arannyal, drágakövekkel máháltatta fel. Több

héten keresztül tartott az utazása, olyan messze lakott.

Jeruzsálembé érkezett a királynő, s egyenesen Salamon palotájába ment. A király tisztelettel fogadta. A királynő sok-sok kérdést tett fel Salamonnak, de számára egyik sem bizonyult nehéznek, megoldhatatlannak (1. Kir. 10: 2–3). Ezután a királynő találkozott a főemberekkel, s megnézte a hatalmas palotát, a szolgák lakásait és a lovak városát. Salamon király elvezette az Úr templomába is. A királynő csodálkozva látta a templomban folyó ünnepélyes istentiszteletet. Látta, hogy a nép boldog és jólétben él. Amikor mindent végignézett, ezt mondta a királynak:

– Nem hittem el addig, amíg meg nem győződtem róla, hogy mind igaz, amit felőled hallottam. Látom, hogy bölcs és jóságos király vagy. Boldogok szolgáid és néped, hogy hallgathatják a te bölcsességedet. Legyen az Úr, a te Istened áldott, aki ilyen királyt adott az Ő népének.

Akkori szokás szerint sok ajándékot adott Salamonnak, amit a király gazdagon viszonzott. A királynő azután visszatért messzi hazájába. Soha nem felejtette el, amit Izrael földjén látott és hallott Istentől. Ő is megismerte az igaz Istent. Így jutott el rajta keresztül az Úr ismerete olyan országokba, ahol addig nem hallottak róla.

Ismétlő kérdések:

- ❖ Ki volt Salamon?
- ❖ Mit hallott róla Sába királynője, és miért nem hitte el azt első hallásra?
- ❖ Milyen hosszú utat tett meg a királynő karavánja?
- ❖ Milyen ajándékokat vitt a királynak?
- ❖ Meggyőződött-e Sába királynője Salamon bölcsességéről?

Feladat

Egy külön lapra készíts rajzot Salamon palotájáról a te elképzelésed szerint, majd rajzold le a királynőt és a királyt is!

Érdekesség a tevékaravánokról

A homokos sivatagok karavánútjain tevék sorai vonulnak. Akik ezen a vidéken élnek, még ma is egyik legelőről a másikig vándorolnak. Ahol jobb és több legelő található, ott táboroznak le. (Gondoljatok arra, hogy Ábrahám és családja is így utazott). Amikor elfogynak a körülöttük

Dromedár

lévő füves legelők, lebontják sátraikat, és minden holmijukat a tevék hátára teszik: a sátozt, a sátorrudakat, a konyhaeszközöket. A hideg sivatagi éjszakától védelmező gyapjútakarókat és a piciny gyerekeket is felpakolják a tevék hátára. A kicsik hamar megszokják a tevék imbolygó járását.

A tevéken utazók csak napközben vándorolnak. A gyorsan leszálló estében az asszonyok táborot vernek, a gyerekek vizet ke-

resnek, a férfiak pedig őrzik a táborot a vadállatoktól. A sivatagban a víz a legfontosabb. A tevé, ha egyszer tele itta magát, akár egy hétig is elviseli a szomjúságot. Az embereknek azonban napjában többször is inniuk kell. Egynapi vándorlás az egyik sivatagi kúttól a másikig tart. Ott azután hajnalban, indulás előtt megtöltik vízzel a kecskebőrből összevert tömlőket, kulacsokat.

Az eladnivalókat is teveháton szállítják. Még ma, az autó és a repülőgép korában sem ritka, hogy egy-egy ilyen karaván (több száz tevé) cipeli az embereket és az árukat. Ezért nevezik a tevéket a „sivatag hajójá”-nak.

Tudtad-e?

Kétféle tevé van: a dromedár, vagy arab (egypúpú), és a baktriai (kétpúpú) tevé. A Földünkön élő 14 millió tevének nagyrésze dromedár, s csupán 1,4 millió belőlük a baktriai tevé. A dromedárok Észak- és Kelet-Afrikában, a Közel-Keleten, és Indiában élnek, míg a baktriai tevé főleg Közép-Ázsiában, a Takla-Makán és a Góbi Sivatagban található meg (Kínában és Mongóliában). A tevé

Baktriai tevé

Tevekaraván a Szaharában, Marokkóban

élettartama kb. 50 év, és a hímek a 600 kg-ot is elérhetik. A teve púpjában zsír raktározódik el a nehéz időkre: takarmány hiányában innen veszi a szükséges energiát.

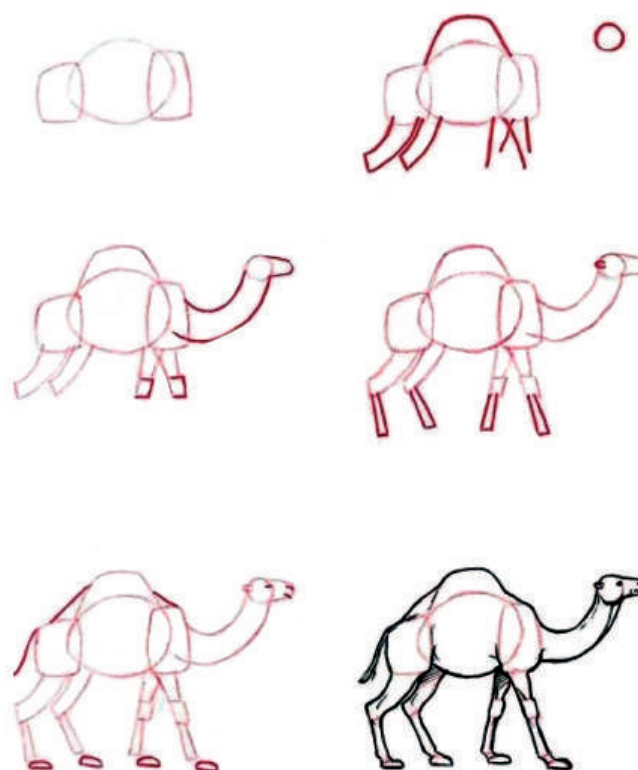
Rajzoltál-e már tevét?

Segítek, hogy elkészítsd minél egyszerűbben. Az alábbi kép segítségedre lehet, hogy megrajzold a saját tevédet. Figyelj minden aprólékos lépésre. Ha kész a teve, rajzolj köré oázist, és színezd ki!

Nagyon örülnék, ha megmutatnád nekem is az elkészített rajzaidat. A következő e-mail címre küldheted, miután lefényképezted őket: emilia.pap.25@gmail.com

A munkádért ajándékot fogsz kapni részünkről, ezen kívül pedig a legsikerültebb rajzokat kitesszük a lapunkba is. Sok sikert!

Írta és rajzolta:
Pap Emília és Somogyi Abigél
(Kraszna, Szilágy megye)

Ifisarak

Milyen súlyos egy pohár víz?

„Minden gondotokat Őreá vessétek, mert neki gondja van reátok.”
(1 Péter 5:7)

A tanár stresszkezelést oktatott a tanulóknak miközben a teremben sétált. Amikor felemelt egy vízzel töltött poharat, mindenki a megszokott, félig üres vagy félig teli kérdésre számított. Ehelyett azt kérdezte:

– Milyen nehéz ez a pohár víz?

Különbéle válaszok születtek, próbálták eltalálni a pohár víz súlyát. Ekkor a tanár azt mondta, hogy a pohár tényleges súlya nem lényeges, hanem attól függ, hogy milyen hosszan tartom magam előtt. Ha csak egy percig, akkor könnyű. Ha egy órán át tartom, megfájdul a kezem. Ha egy napig tartom, elzsibbad, és szinte megbénul a karom. A pohár víz súlya nem változik, mégis, minél tovább tartom, annál nehezebb lesz.

Az életben a stressz és az aggodalom olyan, mint ez a pohár víz. Ha csak rövid ideig gondolsz rájuk, semmi problémát nem okoznak. De ha kicsit hosszabban időzöl felettük, már kezd fájdalmas lenni, és ha egész nap rájuk gondolsz, szinte lebénítanak és képtelen leszel bármi mást is csinálni.

Elkerülhetetlen, hogy nehézségekkel, problémákkal találkozz a mindennapokban. Ez természetes velejárója az életnek. A

gond az, ha ezek a problémák és nehézségek leuralnak, ha kitöltik gondolataidat – ha folyamatosan velük foglalkozol. Jézus óvta tanítványait, hogy „*meg ne nehezédjék a szívük az élet gondjai miatt*” (Lukács 21:34). Amikor elmondta a magvető példázatát, akkor arra figyelmeztette követőit, hogy az Isten ígéje sok esetben tövisek közé esik, és a tövisek felnövekedve megfojtják, és így nem hoz termést. Majd hozzáfűzte:

„– A tövisek közé vetettek azok, akik hallják az ígét, de a világi gondok... megfojtják az ígét, úgyhogy ez is gyümölcstelen lesz” (Márk evangéliuma 4:18–19). Le kell tennünk azt a „poharat”, Jézus kezébe kell helyeznünk gondjainkat, fel kell szabadulnunk a terheink alól, különben kimerítenek, lebénítanak, megkötöznek. Van teherhordozónk, segítőnk, aki örömmel átveszi ezeket a gondjainkat, nehézségeinket.

„Minden gondotokat ő reá vessétek, mert neki gondja van reátok.” (1 Péter 5:7)

„Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlen erejét megsokasítja. Elfáradnak az ifjak, és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is. De akik az Úrban bíznak, azoknak ereje megújul; szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el.” (Ézsaiás 40:29–31)

Bizalomjáték

„Bízz az Úrban teljes szívedből, és ne a magad értelmére támaszkodj! Minden utadon őrá gondoldj, akkor Ő igazgatni fogja útjaidat.” (Példabeszédek 3:5–6)

Bizalomjátékot mutattunk be tegnap a gyerekeknek a gyülekezetben. Laci bácsival egymással szemben álltunk, összekulcsoltuk a kezünket, mellettünk pedig, nekünk hátat fordítva egy önként jelentkező fiú. Elmondtuk, hogy mi fog történni. Ő bátran dőljön hátra, bízva bennünk, bár nem tudhatja, hogy mi mikor, de el fogjuk kapni, nehogy a földre essen.

Csukott szemmel hátradólt bízva bennünk, bízva abban, hogy nem engedjük leesni. Kétszer is kipróbáltuk, és mindkét alkalommal teljes bizalommal ránk hagyatkozott.

Ez játék volt, de a valós életben is gyakran kell bizalmat gyakorolni. Évekkel ezelőtt Bózsvara, a nyári táborunkba utaztunk öten a régi, 30 éves, fekvőlámpás Mercedes kombinkkal, csordultig tele

pakolva. Amikor Budapestet már majdnem elhagytuk, az autó elkezdett rángatni, durrogni, aztán megadta magát, leállt és többé nem mozdult. A legelső mondatom az volt:

– Mielőtt bármit is csinálnánk, imádkozzunk!

A mindenható Istenhez fordultunk, és kértük a segítségét, bízva abban, hogy ebben a lehetetlen helyzetben ad valamilyen megoldást. Teljesen ráhagyatkoztunk. Aztán kiszálltunk az autóból és közös erővel letoltuk a főútról egy mellékútra. Ott álltam a kihalt vasárnapi utcán az autó mellett, és gyakoroltam a tejes bizalmat Istenben. Hittem, hogy segíteni fog, bár nem tudtam, hogy hogyan.

Egyszer csak egy idős bácsi jött és megszólított bennünket. Elmondtam, hogy mi történt, s erre azt válaszolta, hogy pár házzal odébb van egy autószerelő, csöngessünk be hozzá, biztosan segít. Így is tettem, és megindult a csodasorozat. Segítettek tisztázni a helyzetet. Betoltuk a műhelyükbe az autót, megvizsgálták és kiderült, hogy valami súlyos hiba lehet, de nem lehet most megjavítani. Ekkor elkezdünk más táborozóknak telefonálni, hogy segítsenek elszállítani az utasokat és csomagjaikat. Mivel többen is Budapesten keresztül jöttek, segítettek a szállításban.

Felcsöngettem egyik pesti barátomat is, aki gyakorlati ember volt. Fiával együtt jöttek, s látva a helyzetet, s hogy irdatlan összegért autómentővel szeretnénk hazaszállíttatni a kocsit, azt javasolták, hogy feleségemmel együtt menjünk csak el a

1980-as gyártmányú Mercedes-Benz TD 300

táborba, hisz én voltam az egyik táborvezető, és a tábornyitó alkalmat nekem kellett megtartani. Ők pedig majd bérelnek 5–10 ezer forintért egy autószállító trailert, és hazaviszik Győrbe az autónkat.

Így is történt. Olyan különleges segítőkészséget tapasztaltunk mindenki részéről, és olyan gördülékenyen megoldódott minden, hogy ez bizonyosság volt arra, hogy a háttérben a gondviselő, mindenható, szerető Istenünk áll, aki megoldotta a számunkra lehetetlennek tűnő helyzetet.

Isten szeretetében te is mindig bízhatasz! Ha rossz történik veled, tudhatod, hogy az nem tőle van, ám ha meg is engedi, képes lecsökkenteni, hatástalanítani, sőt jóra, akár javadra is fordítani a gonosz támadásait. Ne feledjük:

„Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtökön felül kísérténi, sőt, a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni.” (1Korintus 10:13 – Új Prot. Ford.)

Ő mindig a legjobbat akarja számodra, és ha töretlen bizalommal ráhagyatkozol, akkor te is megszabadulhatsz az emberileg nézve reménytelen helyzetekből is.

Bízz tehát a Mindenható, szerető Istenünkben!

Szerető barátod: *Attila bácsi*

sz.attila.zsuzsa@gmail.com

Tel.: 0036 302-26-27-28

Szabó Attila,
nyugdíjas lelképásztor,
Balatonfüred

A Tízparancsolat

Harmadik rész:

A második parancsolat

„Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, amelyek fenn az égen, vagy amelyek alatt a földön, vagy amelyek a vizekben a föld alatt vannak. Ne imádd és ne tiszteld azokat, mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető

ezeriziglen azokkal, akik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.” (2Mózes 20: 4-6)

Kedves Olvasók! E parancsolat elsődlegesen a bálványimádásra vonatkozik, és tiltja mindennemű

formája –, itt lent a földön – emberek vagy állatok képe – vagy a vizekben – halak, vízi állatok képei – található. Természetesen a családtagok fényképei, az állatok könyvekben bemutatott képei, az írók, költők parkokban álló szobrai, és más művészi vagy gyakorlati ábrázolások nem tartoznak e tiltás alá, hacsak nem sülyed odáig valaki, hogy istene gyanánt imádja őket.²

A pogány népek – és később, a pogányok szokásait átvéve sajnos maga Izrael népe is – minden pontján áthágták ezt a parancsolat.

Lássunk néhány példát erre vonatkozóan: a filiszteusok Dágonja halisten volt, az egyiptomiak macska, krokodil, sólyom, bika és számos más formájú istent, illetve a Napot és a Holdat is imádták, míg a görögök Panteonja (isteneinek összessége) férfi és női ábrázolásokban dúskált: Zeusz főisten és felesége, Héra, Démétér, a földművelés és termékenység istennője, Dionüssosz a bor istene, a két testvér, Apolló és Ártemisz, Athéné bölcsesség-istennő, Árész hadisten, stb.

Már az első parancsolat esetében is említettük, hogy Teremtő

csak egy lehet, és ha a Biblia Istene az igaz Isten, akkor a többi,

Zeusz görög főistenség (balra), és Athéna Parthenosz (Szűz Athéné), a bölcsesség istennője (jobbra). Ez utóbbi az i. e. V. században élt Pheidiasz görög szobrász művének római kori másolata

Isten vagyok, aki megbüntetem az atyák vétkeit a fiakban, harmad és negyediziglen, akik engem gyűlölnék.¹ De irgalmasságot cselekszem

¹ Figyeljük meg, hogy itt nem arról van szó, hogy az ártatlan leszármazottakat bünteti Isten a vétkes atyák helyett, hanem a fiakban megtalálható, átöröklött és gyakorolt

kiábrázolás készítését imádati célból, legyen az szobor („faragott kép”), vagy festmény, dombormű („sem semmilyen hasonlót azokhoz”), melyek fenn az égen – angyalok vagy Isten elképzelt

bűnt bünteti meg az Úr, az őt gyűlölk esetében.

² A Tízparancsolat két kőtábláját tartalmazó frigyláda tetejére is két, kiterjesztett szárnyú kúrúbot (angyalt) kellett készíteni aranyból, Isten parancsára, de ezek Istennek és az ő törvényének a szentségét voltak hivatva kiemelni (2 Mózes 25:18-20)

ember- vagy állatformájú bálványistenek sokasága mind hamis, és őket imádva az emberek valójában ördögöket imádtak. („*Idegen istenekkel ingereltek, (...) ördögöknek áldoztak, nem Istennek.*” - 5Mózes 32: 16-17)

Ezt még értjük, mondhatná valaki, de mi a helyzet a kereszténység imádati rendszerében levő ábrázolásokkal?

A Reformáció idején a reformátorok megértették, hogy a templomokban levő szobrok és festmények, azoknak csókolgatása, és az azok előtt való ima, füstölés és gyertyaégetés megsértik a második parancsolatot, hiszen semmiféle bibliai alapjuk sincs; az Ótestamentumban semmiképpen, de az Újszövetség oldalain sem jutott eszébe senkinek, hogy ilyesmit tegyen. Azaz eszébe jutott, de kinek? Lisztrában, Istennek Pál apostol által végzett csodáját követően, a likaóniaiak áldozni akartak neki és Barnabásnak. A két apostol, amikor észrevette, mit akarnak tenni, ruhájukat megszagatva futott közéjük, nagy nehezen lecsendesítve őket, míglen a Pál nyomában levő ellenséges zsidók uszítására a tömeg Pálra támadt, aki végül csak az Úr beavatkozása révén maradhatott életben (Apostolok Cselekedetei 14: 7-20).

Vajon mit tenne ma Pál, ha látná, mi történik az ő – és más apostolok meg vértanúk – szobra vagy képe előtt?

Ezen szokások az első évezred dereka táján szivárogtak be az egyházba, a kereszténység Nagy Konstantin általi törvényesítését követő időkben, amikor is a pogányok nagy tömegei áramlottak be az egyházba, magukkal hozva addigi rítusait és felfogásukat.³

³ Nem fér kétség hozzá: emberi szemmel nézve nagyon megragadóak

Bizánc és Róma teológusai mindmáig úgy magyarázzák, hogy ők valójában Istent imádják, ám ezen anyagi ábrázolások – azaz Mária és a szentek, avagy akár az Úr Jézus szobrai és képei – a keresztényeket csupán rásegítik arra, hogy jobban „vizualizálják” imádatuk vagy tiszteletük tárgyát.

Továbbá: Istent senki sem látta, s valami kézzelfoghatót, művészt kell nyújtani az imádat megkönnyítéséhez ahelyett, akit nem láthatunk, hogy így eredményesebben közeledhessünk Hozzá. És ezen képeket és szobrokat valójában nem is imádjuk, csupán tiszteljük.

Csakhogy a parancsolat nem azt mondja, hogy **készíts mindenféle szobrot és festményt**, mert ezek segítenek majd neked, és **csupán tiszteld**, de ne imádd őket, hanem: **Ne csinálj, ne tiszteld, és ne imádd!**

Másrészt itt meg kell még említenünk az Úr Jézusnak a samáriai asszonyhoz intézett szavait is:

„*De eljő az óra, és az most van, amikor az igazi imádók **lélekben és igazságban** imádják az Atyát, mert az Atya is ilyeneket keres az ő imádoíul.*” (János 4:23)

Ezek a szavak majdnem 2000 éve hangzottak el – már akkor

lehetnek a legszebb szobrokkal és festményekkel díszített templomok, és oly magasztosak, és meghatóak az előttük térdeplők, a lobogó gyertyák, a magas boltozat alatt ködlő tömjénfüst és a mesterien kifaragott kövekről visszaverődő zene – de hogyan egyeztetjük mindezt Isten Igéjével? „*Hiába tisztelnék engem, ha oly tudományokat tanítanak, melyek emberek parancsolatai.*” (Máté 15:9)

Szent Péter szobra a Vatikánban. Eredetileg egy római kori Jupiter-szobor, fején a Nap-koronggal

olyanokat keresett az Atya, akik lélekben képesek őt imádni, és nem külsőségek és emberi hagyományok alapján, miközben áthágják azon igazságot, melyet az Úr az Igében fektetett le számunkra.

Ide kapcsolódik egy másik állítás is, miszerint azért jó Máriához, az Úr Jézus anyjához, és a többi elhunyt szenthez fohászolni, mivel ők lelki testben ott vannak már az Isten trónjánál, és **közbenjárnak** a bennük bízókért (ezért nevezik őket **védőszenteknek** is).

Először is: vajon a Biblia szerint hány közbenjáró létezik?

„*Mert egy az Isten, és **egy a közbenjáró** is Isten és emberek között, az ember Jézus Krisztus, aki adta magát váltságul mindenekért...*” (1Timóteus 2:5-6)

Szűz Mária szobra, Medjugorje, Bosznia-Hercegovina

Valóban: Jézus Krisztus az egyetlen, akinek vére árán joga van közbenjárni az Atya trónjánál. Csak Ő adta életét váltságul, csak Ő halt meg értünk, és senki más. De miért hangsúlyozza ki Pál azt, hogy az ember Jézus Krisztus?

Ahhoz hogy közöttünk élhessen és meghalhasson, a második isteni személynek emberré kellett válnia. Ugyancsak Pál a filippieknek ezt így mondja el:

„Annakokáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is, Aki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy [ő] az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén.” (Filippi 2:5-7)

Minden más ember, még az összes korok leghűségesebbjei is, bűnös emberek csupán, akiknek a saját részükre is szükségük van Krisztus közbenjárására.

Másodszor pedig: vajon élnek-e a halottak? Tudnak-e ezen megholt szentek rólunk, és mindarról, ami e földön történik, hogy ekképpen valamit is tehessenek értünk? Ott vannak-e már Isten trónja közelében, Őt dicsérve és magasztalva? Ez egy nagyon fontos kérdés,

melyet a jövőben részletesebben meg kell majd beszélnünk Isten segítségével. De addig is idézzünk ugyancsak a Szentírásból:

„Mert az élők tudják, hogy meghalnak, de a halottak semmit sem tudnak (...) és többé semmi részük sincs semmi dologban, amely a nap alatt történik (...) mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány vagy bölcsesség nincs a Seolban, ahová menendő vagy.” (Prédikátor 9:7-8,12)

„Nem a meghaltak dicsérik az Urat, sem nem azok, akik alászállanak a csendességbe.” (Zsoltár 115:17)

Van azonban a bálványimádásnak egy ravaszabb formája is: egyrészt a fősvénység, amelyet a Biblia bálványimádásnak nevez:

„Öldököljétek meg azért a ti földi tagjaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fősvénységet, a mi bálványimádás.” (Kolossé 3:5)

Másrészt tudatában kell lennünk annak, hogy kő-, fa-, és fém-

Ortodox (görögkeleti) hívők

Szent Antal és a kised szobra –
Ferencrendi templom, Kolozsvár

bálványokon kívül mást is lehet imádni, olyan dolgokat, amelyek talán önmagukban nem mind rosszak, de az életünkben mégis elfoglalják a csupán Istent megillető első helyet. Ilyenek a pénz, a karrier, a házak, az autók, az ingatlanok, az evés-ivás és bármilyen más szenvedély, a testi gyönyörök, a könnyűzene, a szórakozás, a foci vagy egyéb sport, a zene és a filmek sztárjai, a napestig tartó tévénézés vagy számítógépezés, egy szeretett – „imádott” – személy (pl. gyerek, nő vagy férfi), saját külső, vagy önma-

gunk jóléte, kényelme, hírneve... mindaz, amiért valójában élünk, ami elsősorban lefoglalja gondolatunkat, és végül kiöli szívünkéből az Isten iránti vágyat és szeretetet.

Kedves Olvasó! Melyik az a dolog, amelytől boldogságunkat várjuk? Mi az, ami kiérdemelte az életünkben azt, hogy a drága Üdvözítőnk miatt a háttérbe szorítsuk?

Ismerjük fel *ma* bálványainkat, és szabaduljunk meg tőlük, míg tart a kegyelem ideje!

*„Sőt annakfelette most is kárna-
nak ítélek mindent az én Uram,
Jézus Krisztus ismeretének gaz-
dagsága miatt, akiért mindent
kárba veszni hagytam és szemé-
tnek ítélek, hogy a Krisztust
megnyerjem.” (Filippi 3:8)*

(J.E.)

Erdélyi Bibliainskola

Hatodik rész:

A teremtés

Bevezető

„Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet” (1Mózes 1:1).

„Az Úr igéje alkotta az eget, egész seregét szájának lehelete. Mert amit O mondott, meglett, és amit parancsolt, eloállott” (Zsoltár 33:6, 9).

A paleontológusok¹ és munkatársaik óvatosan, centiméterről-centiméterre haladva ásták a vizs-

gált földterületet, az afrikai tűző nap melegében. Hirtelen kiáltás hangzott:

– Nézzétek ezt! Ez itt egy másféle halkövélet. Figyeljétek meg a vastag uszonyait, úgy néznek ki, mintha kis karok lennének!

A csoportból minden tudós odatömörült. Mindnyájan egyetértettek abban, hogy ez a hal elkezdett karokat és lábakat fejleszteni, amelyek végül képessé

tették arra, hogy kimásszon a szárazföldre.

– Biztos vagyok benne, hogy ez a halfaj évmilliókkal ezelőtt kipusztult - mondta az egyik szakember.

– Nevezzük el tehát ezt a kövéletet tuskéshalnak, és tartsuk egy múzeumban az evolúciós változások bizonyítékaként.

Ám amint telt az idő, egy napon, 1938 végén a halászok Dél-Afrika partjainál egy nagy és furcsa halat találtak a hálójukban, amely több mint másfél méter hosszú és több mint húsz kilogramm volt.

– Milyen különleges hal, soha nem fogtunk még hasonlót. Az uszonyai tömzsiék és vastagok, kis karokként állnak ki a testéből – mondta az egyik halász. Valaki a múzeumból meglátta ezt a szokatlan halat, és úgy döntött,

¹ Paleontológia (öslénytan): a történelem előtti életformák tanulmányozásának tudománya. Evolucionista szemléletű tudomány, mely az írott történelem megjelenése előtti sok száz millió éves fejlődést feltételez. A teremtéshívó szemlélet, ezzel szemben, minden létforma egyidejű megjelenését – megteremtését – fogadja el, a teremtés hete során, viszonylag rövid idővel – kb. hatezer évvel – ezelőtt.

Paleontológusok, Dél-Afrika

hogy megtartja. A tudósok meghallották, eljöttek megnézni és megdöbbenek.

– Ez a hal pontosan olyan, mint a kipusztultnak hitt tuskéshal. Viszont ez még él! Pedig biztosak voltunk abban, hogy a kővületként talált fajtársa évmilliókkal ezelőtt kipusztult! – kiáltott fel egyikük.

A tudósok nem kerültek volna kényelmetlen helyzetbe, ha hittek volna Isten teremtő munkájában.

„Mert hat nap alatt alkotta meg az Úr az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van” (2 Mózés 20:11).

Olyan válaszok után kutatsz az elmédben, amelyek nem válaszolhatók meg tudományosan egy laboratóriumban? A tudományban bőven vannak egymásnak ellentmondó teóriák. Választanunk kell. Vagy a Bibliában hiszünk, vagy a tudósok elméleteiben.

Eredetünk

Mózes a Szentlélek ihletése alatt megírta a teremtéstörténetet, ahogy 1Mózes 1. és 2. fejezet-

ében találjuk. Ellentmondanak-e ezek a fejezetek egymásnak, vagy következetesek? Az első fejezet kronológiai sorrendben beszél el a teremtés hat napjának eseményeit. A második fejezet a csodálatos hetedik nappal kezdődik. Azután a negyedik vers:

„Ez a menny és föld teremtésének a története...” (1 Mózes 2:4)

Ezzel a kifejezéssel továbbhalad, és beilleszti a történetbe részletesen Ádám és Éva, valamint édenkerti otthonuk megteremtését, illetve megtudunk néhány dolgot az ember természetéről, Isten kormányzásáról és az emberrel kapcsolatos tervéről. Csúpan ha szó szerinti, történelmi valóságként fogadjuk el a leírást, akkor lesz mindez összhangban a Biblia többi részével.

Most pedig tekintsük meg a számos modern keresztyén embert foglalkoztató nagy kérdést: vajon a teremtés napjai szó szerint értendők, vagy hosszú időszakokat jelképeznek?

Figyeljük meg, hogy minden nap ezekkel a szavakkal zárul:

„... és lőn este és lőn reggel, első nap.”

„... és lőn este, és lőn reggel, második nap.” (1Mózes 1:5, 8)

Ugyanez ismétlődik e fejezet 13, 19, 23, és 31. verseiben is.

De miért este és reggel? A Biblia időszámításában a napok naplementekor kezdődnek. Például, a nagy engesztelési nap (Jom Kippur) megünneplésével kapcsolatban ezt olvassuk:

„Ünnepek ünnepe ez néktek, sanyargassátok meg azért

magatokat. A hónap kilencedikének estéjén, egyik estétől a másik estéig ünnepeljétek a ti ünnepeket.” (3Móz 23:32).²

Az egyik estétől a másik estéig tartó időszak valójában a két naplemente közötti 24 órás periódust jelöli. Nos, ha Mózes 24 órás időszakot értett a „nap” szó alatt, amikor a harmadik könyvét írta, gondolhatott-e évezredekre, évmilliókra az első könyve írásakor?

² A zsidók később is betartották ezt a szabályt. Márk 1:32-ben is ezt olvassuk: „Estefelé pedig, amikor leszállt a nap, mind őhozzá vivék a betegeket és az ördögösöket...” Ez a szombat esti naplemente után történt, mivel szombaton az emberek, félve a vallási vezetőktől, nem merték Jézushoz hozni a betegeiket. A vallási vezetők – papok és farizeusok – ugyanis félreértették a negyedik parancsolat munkát tiltó felszólítását, azt gondolva, hogy ebbe a gyógyítás is beletartozik. Ám Jézus, az erkölcsi törvény megalkotója, amint láthatjuk a száradt kezű ember meggyógyítása alkalmával is, kijavította őket: „Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni.” (Máté 12:12)

Mióta mérjük napjainkat éjfélről kezdve?

Mind az ókori keleti népek, mind a görögök és a rómaiak a mindennapos tevékenység szempontjából a napot napfelkeltétől számították, és 12 részre osztották, egészen az alkonyat pillanatáig. Ugyanígy tettek a zsidók is. „Avagy nem tizenkét órája van a napnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.” (János 11:9) Az Úr Jézus itt a nap világos felének 12 órájára gondolt, ezzel jelképezve az Ő személye, és az evangélium által árasztott világosságot.

Továbbá a zsidók, római mintára az éjjelt négy őrváltásra osztották: „A negyedik éjszakai őrváltáskor odament hozzájuk Jézus a tengeren járva.” (Máté 14:25 – Új Prot. Ford.)

Az ókorban a vallási ünnepeket általában a Hold járásához igazították, s így tettek a görögök is, akik vallási ünnepeiket már előző este kezdték. A „gyakorlati” reggeli napkezdet mellett így állt fenn a szakrális „esti” napkezdet is. Ez a felfogás tükröződik a mai magyar kultúrában például a karácsony ünneplésekor: az angolszász országokban december 25-én reggel kezdődik ez az ünnep, akkor adják át egymásnak az ajándékokat is, míg minálunk a Szentestétől, az előző nap alkonyatától számítják a karácsonyt.

Másrészt, a római jogrendszerben a jogászok az éjféλι határpontot is kezdték használni: a vitás kérdésekben, ha pl. valaki egy kötelezettséget vállalt, ekkor járt le a terminus. E római szokás hatására, Európában a XVII. században vált általánossá e napkezdet, míg az egységes, 24 órás nap csak 1884 óta lett hivatalos.

(Lásd: Hahn István: *Naptári rendszerek és időszámítás* című munkájának *A három naptári alaptényező* fejezetét a mek.niif.hu honlapon. Ugyanígy, az arcanum.com oldalon az *Éjszakai Őrség* bejegyzést.)

A héber szó, amely „nap”-nak van fordítva, a „jom”. Több jelentése van. A szó használatának figyelmes tanulmányozása azonban feltárja, hogy valahányszor a *jom* egy meghatározott számmal együtt szerepel mint melléknév, az szó szerinti napot jelent: első nap, második nap...

A bibliai beszámoló szerint a növények a harmadik napon lettek megalkotva, míg a szárazföldi állatok, a rovarokkal együtt a hatodikon. Ha a napok évmilliókat jelentené, mi porozta volna be e hosszú idő alatt a növényeket rovarok hiányában?

De itt felmerülhet még egy kérdés: ha a Nap és a Hold csupán a negyedik napon lettek megteremtve, akkor az előző három napon hogyan lehetett világosság, reggel és este?

Isten a minden világosság forrása.

„És ez az az üzenet, a melyet tőle hallottunk és hirdetünk néktek,

hogyan az Isten világosság és nincsen ő benne semmi sötétség.” (1 János 1:5)

Az, hogy Isten világosság természetesen érthető lelkileg, de

fizikailag is: Ő mindenható, így hát nincs szüksége gyertyára, sem fáklyára, vagy villanygömbre sem, ha a sötétben világossá-

A Szelek Tornya Athénban. I.e. II. századból származó időmérő, nyolcszögű építmény, melynek falain napórák, belsejében pedig egy nagyméretű vízóra volt

got akar teremteni. A hívő ember nem kételkedik Isten szavában, fölé helyezve az emberi okoskodást. Elfogadja, ami ott írva van, tudva azt, hogy Isten mindenható, s a semmiből is tud fényt teremteni, úgy ahogy a pusztában is a kősziklából adott vizet – vagy akár egyenesen Tőle is áradhat bármennyi fény.

Másrészt, ha jónak látta volna, nem lett volna szüksége még hat napra sem, hanem egy pillanat alatt megalkothatott volna mindent. Csakhogy a hat plusz egy napos teremtési hét által valószínűleg üzeni akart nekünk valamit... De vajon mit? Nem-e azt, hogy mi is tartsuk meg e modellt, munkálkodva, alkotva, majd megpihenve, úgy amint Ő tette egykor?

„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; de a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon (...) Mert hat napon teremté

az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, a mi azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.” (2 Mózés 20:8-11)

A szombat parancsolata az, mely felszólít arra, hogy emlékezzünk meg a szombatról hétről-hétre, és Isten kihangsúlyozza azt is, hogy miért: mert hat napon át teremtett mindent, és a hetediken megnyugodott. A negyedik parancsolat tehát az egyik legerősebb bibliai bizonyítéka annak, hogy nem évmilliárdokról, hanem valódi hét napról van szó.

Ha a történelem során az emberek mindig megtartották volna a szombatot, sosem felejtették volna el azt, hogy kinek köszönhetik életüket, és minden jót, amit elvesznek. Nem lenne testvér- és dzsungelharc, szenvedés, evolúcióelmélet, üresség és reménytelenség. Hanem Ő lenne mindenekben minden.

Tanulmányozzunk!

1) Ki hozta létre ezt a világot?

„Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala az Istennél, és Isten vala az Ige.” „Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett. És az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.” (János 1:1,3,14)

Láthatjuk tehát azt, hogy a testté lett Ige, azaz Krisztus által lett minden. Az Atya és a Szentlélek a Fiúra bízta e nagy feladatot, arra, aki az ember bűnbeesése esetén a megváltást és a helyettes áldozatot is előre vállalta.

2) Mi volt a teremtés célja?

„Az eget beszélik Isten dicsőségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat.” (Zsolt 19:2)

Istennek egyik célja a teremtéssel az volt, hogy dicsősége, hatalma és szeretete láthatók legyenek az Ő kezének munkájából. Igen, de ki látssa mindezeket?

És itt érkeztünk el a teremtés legnagyobb titkához: miért is teremtette a világot Isten, és kinek teremtette?

„És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a barmokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon. Teremté tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfivá és asszonyvá teremté őket. És megáldá Isten őket, és

A férfi és nő közötti szerelem és hűség Isten édenkerti ajándéka számunkra

monda nékik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet...” (1 Mózes 1:27-28)

Amikor egy férfi és egy nő megszeretik egymást, és összeházasodnak, azonnal vágy ébred a szívükben arra, hogy gyerekeik legyenek. De miért? Mert a szerető szívű ember nem érzi jól magát egyedül: kell valaki, akivel a szeretetét megossza, akire azt kiáraszsa.

A három isteni személyből álló egy Isten nem érezte jól magát egyedül a hatalmas világűrben. Gyermekre vágyott, akikkel megossza, akikre szüntelenül áraszthassa szeretetét. Minden szépet és jót, amit alkotott e világban, nekünk szánt. De nem azért hogy mi visszaéljünk vele, hanem hogy az Ő

Isten teremtő munkája és hatalma nyilvánul meg valahányszor egy új élet megszületik

jellemét visszatükrözve, az Ő oka és célja tehát Isten csodálatos szeretete. jellemét visszatükrözve, az Ő oka és célja tehát Isten csodálatos szeretete. földön. A teremtés titka, annak

3) Olvassuk el 1 Mózes 1. fejezetének mind a 31 versét, és írjuk be azt, hogy Isten mit teremtett a teremtés hetének egyes napjain! (A zárójelben lejjebb megadtuk, más sorrendben, a válaszokat.)

Első nap: Világosság
 Második nap: _____
 Harmadik nap: _____

Negyedik nap: _____
 Ötödik nap: _____
 Hatodik nap: _____

(Világító testek/Világosság/Szárazföldi állatok és az ember/Szárazföld, tenger, növények/Vízi állatok és madarak/Égbolt, felső és alsó vizek)

Gyakorlati alkalmazás

Sátán arra kísért, hogy ne tulajdonítsunk nagy jelentőséget a teremtésnek. Tudja, hogy ha a bibliai leírás bármely részét elutasítjuk, akkor ez arra vezethet, hogy semmibe vegyünk, lekicsinyeljünk vagy elutasítsunk számtalan más bibliai igazságot is.

Lássuk csak, milyen további hasznunk származhat abból, ha szó szerint fogadjuk el a Biblia első két fejezetét!

❖ **Az egy férfi és egy nő közötti házasságot szent, isteni intézménynek fogjuk tekinteni.**

„És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerezek néki segítőtársat, hozzá illőt.”
 „Annakokáért elhagyja a férfi az ő atyját és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté.” (1Móz 2:18,24)

❖ **A teremtés elfogadása nyújt számunkra helyes önértékelést.**

„Teremté tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfivá és asszonnyá teremté őket.” (1Móz 1:27)

Az, hogy nem egy majom-östől származó, a természetes szelekció és a dzsungelharc révén

kifejlődött magasabb rendű állatok vagyunk, hanem mind a férfi, mind a nő a szerető Isten képét hordozza magán, egyenesen az Ő keze által alkotva – egy nagy felelősséget, de ugyanakkor mély megnyugvást is jelent számunkra: valóban Isten értékes, örök életre elhívott gyermekei vagyunk.

„...kedves vagy az én szememben, becses vagy és én szeretlek...” (Ézsaiás 43:4)

„Nektek pedig még a fejetek hajszálai is mind számon vannak.” (Máté 10:30)

„Ne félj, te kicsiny nyáj: mert tet- szett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.” (Lukács 12:32)

❖ **A teremtéshívő ember nem fogja tehernek, unalmasnak vagy kerülendőnek tekinteni a munkát, hanem tudja, hogy Isten áldásképpen adta számunkra azt.**

„És vevé az Úr Isten az embert, és helyezteté őt az Éden kertjébe, hogy művelje és őrizze azt.” (1Móz 2:15)

A föld művelése, és teremtett világunknak a Gonosztól való megőrzése - az Istennek való engedelmesség által – öszülein- kellemes és megtisztelő felada-

ta volt már a bűnbeesés előtt is. Ezért a hívő keresztyének munkavégzését nem a látszat, vagy az önző profitéhség jellemzi, hanem úgy dolgoznak, „mint akik az Úr- nak szolgálnak, és nem emberek- nek.” (Efézus 6:7)

❖ **A teremtés kijelenti az élet szentségét.**

Egyrészt, a hívő keresztyén nő és férfi számára az abortusz so- sem jelent alternatívát, tudva azt, hogy nem csak kezdetben öszü- leink, hanem mi és gyermekeink is az Úr teremtő és formáló hatal- mának gyümölcsei vagyunk.

„Nem volt elrejtve előtted az én csontom, mikor titokban formál-

tattam és idomítottam, [mint- egy] a föld mélyében. Látták sze- meid az én alaktalan testemet, és könyvedben ezek mind be voltak írva: a napok is, a melyeken for- máltatni fognak; holott egy sem volt még meg közülök.” (Zsoltár 139:15-16)

Másrészt, bármely más, Isten alkotta élet – embereké és állato- ké, sőt a sajátunké is - szent lesz mielőttünk. Ekként a háború, a minden fajta gyűlölködés, az ál- latok kínzása és szükségtelen pusztítása, sőt, a saját testi-lelki egészségünk tönkretétele is utá- latos, elvetendő dolgokká válnak számunkra.

Ismétlés

- a. János evangéliuma szerint ki által lett minden?

- b. Miért teremtett minket Isten?

Mit mond az Úr, miért kell megemlékezni a szom- batnapról és megszentelni azt?

- c. Kinek a képére vagyunk megteremtve? Mit üzen ez számunkra?

Befejezés

A közép-afrikai őserdőben egy kutató szokatlan fészekre lett figyelmes, amelyben a levelek parányi

A szövőhangya lárva-varrógépe

Szövőhangyák harmonikus együttműködése

selyemszálakkal voltak összefonva. Nem látott pó- kokat, csupán hangyákat, ahogy ott sürgölődtek. Hogyan tudtak ilyen remekművet létrehozni? Óva- tosan elvagdosta a selyemszálakat, amelyek össze- tartották a leveleket. Azután figyelte.

A hangyák azonnal eltávolították a régi selyem- szálakat, azután láncot képezve magukból, hi- dat formáltak az egyik levéltől a másikig. Az első hangya óvatosan egymás mellé húzta a leveleket, hogy a szélei összeérjenek. Abban a pillanatban hangyadolgozók jelentek meg, mindegyik egy hangyalárvát hozott magával, amelyek gubót fon- nak maguk köré, ahogy készek a kifejlődésre. A fel- nőtt hangyák a hangyalárvákat a levelek széléhez érintették azzal a végével, ahonnan a selyemszál

utat talál magának, aztán szakszerűen mozgatták le és fel, előre és hátra, mintegy cikcakköltést varró varrógép tűje. Mindig, amikor egy újabb öltést akartak, újra odeérintették a lárva alsó részét a kívánt helyhez, addig folytatva az aktust, míg a fészket teljesen meg nem javították.

Milyen hatalmas Isten az, aki eltervezte ezt a figyelemre méltó mutatványt, amelyet a dzsungel szövőhangyái adnak elő! Ő a te problémáidat is képes megoldani, ugyanúgy, ahogy azokét a hangyákét is. Ugyanaz, aki az Éden kertjében az élet fáját adta az embernek, az függött értünk a

Golgota keresztjén is. Az az Isten, aki kijelentette az első pénteken, hogy a teremtés elvégeztetett, ugyanaz az Isten, aki a keresztre feszítés péntekén szenvedett, amikor kijelentette, hogy a megváltás elvégeztetett. Azok a kezek, amelyek a világegyetemet alkoták, ugyanazok a kezek, amelyek átszegezve és vértől szennyesen szereztek örök életet neked. Fogadd hát el Őt mint azt, aki teremtett téged, és aki most újjáteremt az Ő isteni képmására.

Imádkozzunk!

Örökkévaló Atyánk! Köszönjük, hogy a saját képmásodra megte-

remtettél. Tégy késszé követni téged, bármerre is vezetsz! Vezess minket a Te igazságodban! Jézus nevében kértük. Ámen.

Összeállította:

Farkas Győző, lelkipásztor,
Zilah (és J.E.)

Kedves Olvasók! Továbbra is lehet igényelni ingyenes, közepes méretű Bibliát – a terjesztőknél, vagy a megyei terjesztési felelősöknél.

Figyelő

Dresszírozás

„És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, akit megemészt az Úr az ő szájának leheletével, és megsemmisít az ő megjelenésének feltűnésével; akinek eljövetele a Sátán ereje által van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel, és csodáival, és a gonoszságnak minden csalárdságával azok között, akik elvesznek; mivelhogy nem fogadták be az igazság szeretetét az ő üdvösségükre.” (2 Thesszalónika 2:8-10)

Pál e szavai az első században hangzottak el. Egy olyan valakiről beszél, akinek, miután feltűnik a történelem színpadán, rendelkezésére áll a hazugság teljes eszköztára, s így végzi el a Sátán által ihletett megtévesztő munkáját, mielőtt megsemmisülne a Jézus eljövetelekor. De kik esnek csalárdságának hálójába? Csak azok,

akik nem fogadták be az igazság szeretetét.

Más világ – vagy e világ?

1984 szeptembere volt. Mi, kolozsváriak, a vonatról leszállva, számos, fabőröndjét vivő sors társunkkal együtt a máriaradnai¹ kaszárnya kapujához közeledtünk. A gyomromat-szívemet félelemmel teljes feszültség szorította össze – de persze kifele megpróbáltam, a többiekhez hasonlóan, vidámnak tűnni. Áthaladva az ellenőrző ponton, a kaszárnyaépületek közötti sétányon hirtelen egy másik világba értünk: durván, trágárul kiabáló altisztek futólépést parancsoltak, s miközben több csoportba osztottak, a különböző épületek fele

kergettek tovább. Én is, a fiúk egy részével sorban bejutottunk egy raktárba, ahol teljesen le kellett vetköznünk. Ruhánk-cipőnk egy spárgával átkötve, a nevünket jelző cédulával együtt a polcra került, majd teljesen meztelenül, mezítláb tovább kellett szaladnunk két termen át.

A másodikban két felcser állt, egy-egy fecskendővel a kezükben. Mikor odaértem, két oldalról durván a karomba szúrták a tűt, de úgy, hogy a szinte a levegőbe emeltek. Majd tovább hajszoltak az egyik helyiségbe, ahol használt katonai öltözet-kupacok voltak. Nem volt idő válogatni, találomra kapdostunk össze egy-egy nadrágot, inget, zubbonyt, övet, bakancsot, pár zoknit, katonasapkát, és tovább szaladtunk. Kapkodva felöltöztünk, majd valahol az épület mögött a borbélyok szinte kopaszra nyírtak, majd vissza kellett futni a mi blokkunk előtti udvarra. Itt vártak a zászlóalj tisztjei: tizenkét hadnagy, négy kapitány, és néhány őrmester (persze, ezt ma

¹ Rodna, Arad megyében, Lippával szemben, a Maros jobb partján

Máriaradna ferences kolostora és temploma. A közvetlen szomszédságában levő kaszárnya egyik épülete balra lent látható

már tudom, de akkor még nem ismertem a rangjelzéseket).

Ekkor elkezdődött a válogatás: a hadnagyok ujjukkal mutogatva szólították magukhoz egyikünket-másikunkat, és ekként szakaszokra osztottak minket. A jó kinézésű, erős, magas, meg a jó alkatú fiúk hamar „elkeltek”, maradt az utolja. S hogy-hogy nem, én éppen ezek között voltam. Még fel sem ocsúdtam, amikor észrevettem, hogy több katonatiszt nevetve bök felém, majd fejüket csóválják:

- Na, ez kinek kell? Vigyed te!
- Nem kell, vidd te!

Szégyenkezve pillantottam magamra. Kopott nadrágom túl rövid lévén, alig ért a bokáimig. A zubbony azonban túl hosszú volt, búsan lógott. A kifakult, túl kisméretű sapka furcsán állt lekopaszított fejemen. Minden rajtam levő ruhadarab más-más

színű volt, a zöldes-sárga mindenféle árnyalatában. Ezen kívül szemüveget is viseltem, ami az akkori évek román hadseregében szégyenletes, megvetendő dolognak számított. Ezzel szemben a tisztok ruhája jól szabott volt, fényes, fekete csizmát, jó minőségű derék- és keresztziját viseltek, melyek szemellenzős tiszti egyensapkájukkal, rövid bajuszukkal együtt marconán elegáns, imponáló külsőt kölcsönöztek nekik.

Végül egyikük „könyörült” rajtam, s ekként kerültem a nyolcadik század első szakaszába – életem következő kilenc hónapjára. Ezután megengedték, hogy egymással ruhadarabokat meg lábbelit cseréljünk, s így többé-kevésbé elrendeződött ez a probléma. Ami ezután következett, arról sokat lehetne írni. Sok lány és nő véleménye az, hogy

a katonai szolgálat tesz valóban emberré, és nem igazi férfi az, aki nem volt katona. Ez igaz is, meg nem is. Az erre adott válasz anynyira bonyolult, hogy megérne egy kiadós tanulmányt. De ahogy édesanyám is mindig mondogatta: „Minden rosszban van valami jó.” Vagy, amint a Szentírás beszél erről:

„Tudjuk pedig hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van...” (Róma 8:28)

Csakhogy én akkor még nem szerettem Istent, sőt, nem is hittem létezésében. És ha nem tudjuk, hogy van kihez folyamodnunk a legnehezebb helyzetben is, akkor a próbák rendkívül nehezekké válnak.

Gyurma-filozófia

Az ezt követő hónapok alatt sokszor elgondolkodtam: sok mindennek, ami ott velünk törté-

nik, mi köze a haza védelméhez, a fegyverekkel való bánásmód elsajátításához? Folyt a „bozgorozás”, nem szabadott hallják azt, hogy mi, a néhány magyar anyanyelvünkön beszélünk. Lelki-fizikai megalázás, gonosz kínzó módszerek, állandó életveszélyes fenyegetés, a kiképző tisztek trágár beszéde vetettek szüntelen árnyékot létünkre. A szakaszban levő rossz hangulat, durvaság, sovinizmus, állandó lopkodás, ivás, verekedések a poklot idézték, s egyeseknél előfordult a homoszexualitás is.

Ezekon kívül: sokszor szinte a végkimerülésig tartó futás, teljes felszereléssel (gyalogsági ezred volt). Igazságtalan büntetések, alvásmegvonás. Fűtés elromolva, kint mínusz húsz fok alatt (pl. első éjjeli őrségem egy jeges domb tetején, mínusz 28 fokos hidegben volt). Zuhanyok, meleg víz nem voltak, csak hideg vizes csapok, télen azok is befagytak. Ha ruháinkból valamit kimostunk, lopva kellett valahogy megszáritani – a szárítóhelyiségeket bezárták, s volt amikor a vécéket is. Hiányos volt az étkezés: a hús, tejtermék, tojás, gyümölcs, friss zöldség szinte teljesen hiányzott. Állandóan rettegtem a tisztektől, s egyes nálam erősebb, gonoszul viselkedő társaimtól.

Tavasz lett, mire megértettem, mire megy ki mindez. Egy nap kimerülve, mocskosan, szennyesen, messze nehéz búzt árasztva, kétségbeesve rohantunk valamelyik sáros mezey úton, amikor rájöttem: ha most azt parancsolnák, lőjek – gépfegyverrel, aknavetővel, bármivel – valahova, bármilyen irányba:

megtenném, gondolkodás nélkül, anélkül hogy megkérdezném, kik vannak ott, és miért kell őket elpusztítani.

A világ minden sorkatonasága így működik: az erőszakkal besorozott embereknek meg kell törni a személyiségét, akaratát, míg puha gyurmává, robotokká válnak a feljebbvalóik kezében, bármit megtéve, amit parancsolnak nekik. A zsoldosoknál ez kicsit más: azok önként, úgymond „élvezetből”, vagy pénzért csinálják, vállalják az egészet.

De mi volt mindeme rosszban a jó? Amikor valaki túlél börtönt, lágert, háborút, meg efféléket, rádöbben az emberi gonoszság ördögi mélységeire, s megpillantja önmagában, és a többiekben is a gyenge, bukott embert, aki félelmében, megalázott, tanácstalan állapotában, vagy a benne feltörő gonosz hajlamok hatására szinte bármire képes, rátaposva lelkiismeretére és emberi méltóságára. Pál apostol egy nap, magába tekintve ezt így mondta el:

„Mert tudom, hogy nem lakik én bennem, azaz a testemben jó...” Majd felkiáltott:

„Óh, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” (Róma 7:18,24)

A választ János evangéliumában találjuk meg:

„Azt, aki énhozzám jön, semmiképpen ki nem vetem.” „Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztek.” (János 6:37, 8:36)

Elítéltek bolygója

Nos, térjünk rá a jelenlegi dolgainkra. Nemrég hallottam, amint egy hölgy az amerikai vezetőség részéről derűsen, szinte barátságosan ekként nyilatkozott:

-Azoknak, akik visszautasítják a beoltást, meg kell érteniük: eddig rendelkeztek bizonyos privilégiumokkal (előjogokkal), amelyeket ezután megvonunk tőlük: utazhattak repülővel, vonattal, távolsági busszal – ennek vége.

Azóta a stratégia – ott és számos más országban - tovább fejlődött: a zöld kártya birtoklása

A román hadsereg gyalogos katonái a kommunizmus éveiben

Fegyencek, Egyesült Államok

szavatolja a számos üzletbe, vagy a hivatalos helyekre való belépés, meg egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés privilégiumát. S a folyamatot sürgető kormányzati hangok nem érték be ennyivel: a munkavállalás privilégiumának megvonása lett a következő lépés.

Én eddig úgy tudtam, hogy az alapvető emberi jogokhoz tartozik a munkához, a szabad mozgáshoz, vásárláshoz, meg a szólásszabadsághoz való jog. Ezen jogokat most – természetesen a közveszély miatt, meg a közjó érdekében – szépen át lehet hágni. S figyeljük csak meg a terminológiát: „Eddig megvoltak Önöknek bizonyos *privilegiumai*, de ezután...”

Mióta lettek az alapvető emberi jogok csupán a valakik, az erők által számunkra nyújtott – s bármikor korlátozható, visszavonható – előjogok? Ez a kifejezőmód a börtönök világába röpít minket. Ugyanis a büntetésvégrehajtási intézetekben korlátozva vannak az elítéltek emberi jogai, és csupán bizonyos előjogokat élvezhetnek azok, akik a szabályokat betartva, jól viselkednek: havi

egyszeri csomag, néha látogató fogadása, napi 15 perc séta az udvaron, vásárlás a börtön üzletében, s újabban – meghatározott időközönként -, házastársi együtt-lét egy erre kialakított helyen, sőt, egyeseknél egy valamennyire fizetett munkalehetőség is.

Csakhogy, mindezen előjogok bármikor megvonhatók tőlük. Jól van, mondjuk, a börtön az börtön, biztos megérdemlik, akik odakerültek. De hát mostanra az egész föld börtönné vált, s mi mindannyian a börtön parancsnokságától függő elítéltek vagyunk?

A naivabbak az elején azt hitték, minden véget ér az első oltással. A napokban láttam, amint még mindig ott függött egy régebbi plakát az egyik üzletben: „Vaccinul – la un pas de normalitate!”²

Azután jött a második, a harmadik, és még sokadikat is akarnak ezentúl. És a beoltottakra is továbbra vonatkozik számos megszorítás. Mert hát közben kiderült, hogy ezek a covid-vak-

cinák mások, mint az eddigi ösz-szes, amit születésünktől fogva kaptunk. Mert beoltva is ugyebár ugyanúgy elkaphatod, terjesztheted, megbetegedhetsz, sőt 2-3 oltás után is belehalhatsz. Ezt az elején nem így mondták, de mindegy. S akkor mi az értelme az oltásnak? Hát az, hogy ha meg is betegszel, nagyobb a túlélési esélyed. Jó. Aki ezt elhiszi, beoltatja magát. Mások elgondolkoznak az innen-onnan jövő hírek hallatán: ez meg az meghalt, vagy komplikációja támadt az oltás után röviddel, és, mivel csupán kísérleti stádiumban levők mindezen oltások, nem tudható hogy évek múltán milyen bajod – allergiád, autoimmun betegséged, stb. - támadhat tőle.

Másrészt, Joe Biden kijelentette októberben:

– Új meg új vírusok fognak jönni...

Most már ez lesz az új, a *valakik* által elképzelt normalitás. S a sok vírus állandósult szükségállapotot fog eredményezni. Ez pedig további szigorításokat, vagy a régiek újrafelvételét jelenti majd. A legborúlátóbb forgatókönyv szerint (mely sajnos nagyon is valószínű, hacsak Isten nem lép közbe) az egész világon vagy annak nagyrészen hamarosan kivonják a készpénzt a forgalomból, s maradnánk a bankkártyával, meg az online fizetési módozatokkal (mobilról, számítógépről). Abban a pillanatban mindent ellenőrzés alá lehet majd vonni, s a beoltatlanoknak, lejárt zöldkártyásoknak, a lelkiismereti szabadság mellett kardoskodóknak, a rezsimet ellenzőknek, s bármely egyéb nemkívánatos kategóriának blokkolni lehet a bankszámláját, ami által fizetéseképtelenné válnak.

² A beoltás – egy lépésre a normalitástól! (románul)

Következne ezután a „veszélyes elemek” minden magántulajdonának elkobzása, kiemelésük a társadalomból, elszigetelésük, majd a „végső megoldás”, hogy a jó öreg Adolf Hitler szavaival éljünk. De persze a behódolókra is rájárna a rúd: nanocsíppel való bejelölés, állandó megfigyelés, teljes kontroll, és az ő esetükben is minden magántulajdon államosítása.

Ugyanis a közeljövő globális diktatúráját (egyelőre) szélsőbal-liberálisnak, azaz marxista-liberális beállítottságúnak tervezték azok a háttérben álló valakik, akiket manapság háttérhatalomnak szokás hívni. Ez azt jelentené, hogy a legdurvább kommunizmus keveredne a züllött, szodmai szokásokkal, a gyerekek megrontásával, a család megszüntetésével, stb.

De miért mondhatjuk azt, hogy *egyelőre*? Azért, mert ismerjük a régi magyar közmondást: Nyugtával dicsérd a napot. Más szóval: nem a háttérhatalom a korlátlan úr e bolygón, hanem egy másik Úr, aki kétezer évvel ezelőtt ezt mondta:

„Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Máté 28:18)

A hazug és embergyilkos Elenség, az ősi kígyó dresszírozni, idomítani szeretne minket, hogy varázsfuvolájától elbódítva, vagy a félelemtől elvakulva, maga után ránthasson a pusztulásba. De nem kell az ő megbabonázott karavánjához csatlakoznunk. Szakítsunk meg vele minden kapcsolatot, és térjünk meg lelkünk őriző Pásztorához, e világ szerető Megváltójához.

A próféciaik lámpása

„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényemnek világossága.” (Zsoltár 119:105 – Új Prot. Ford.)

Jean Claude Juncker, az Európai Bizottság akkori elnöke, Xi Ling Ping kínai elnökkel együtt részt vesznek a kínai kormány által adományozott Karl Marx szobor leleplezésében, 2018-ban, a németországi Trierben, Marx szülővárosában

Kedves Olvasók! Ha a fenti kijelentés igaz az egész Bibliára, mennyivel inkább jellemző a jövőt reflektorfényként, sokszor évezredekkel előre bevilágító bibliai próféciaikra.

Egy éjjel valaki nagy sebességgel haladt autójával egy hegyi, szakadék peremén kanyargó úton, amikor is hirtelen meghibásodás miatt kialudtak a fényszórói. A pillanat alatt támadt sötétben éppen hogy le tudott fékezni – másképp könnyen kisiklott volna az úttestről, le a mélységbe.

Világunk ma ugyanígy vágta a történelem szerpentinjén. Egy-egy válság ébreszt rá arra, hogy milyen törekeny, múlandó, emberileg előreláthatatlan minden. De vajon Istennek van-e egy vigasztaló, bátorító szava számunkra? A választ a már említett prófétai kinyilatkoztatásban kapjuk meg.

Következő alkalommal, Isten kegyelméből kezdjük e rendkí-

vül fontos témát a Dániel könyve második fejezetével. Az Úr kegyelme és gondviselése legyen addig mindnyájunkkal!

Függelék

Kivonat az Európai Unió 2000 december 7-én, Nizzában aláírt Alapjogi Chartájából

Az alábbiakban csupán néhány cikkely sokatmondó címét közöljük.³

II. Fejezet: Szabadságok

- 10. cikk: A gondolat-, a lelkiismeret- és a vallásszabadság
- 11. cikk: A véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadsága
- 12. cikk: A gyülekezés és egyesülés szabadsága

³ A charta teljes szövegét lásd az eur-lex.europa.eu honlapon.

15. cikk: A foglalkozás megválasztásának szabadsága, és a munkához való jog
17. cikk: A tulajdonhoz való jog

IV. Fejezet: Szolidaritás

35. cikk: Egészségvédelem
36. cikk: Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés

V. Fejezet: Polgárok jogai

41. cikk: A megfelelő ügyintézéshez való jog
45. cikk: A mozgás és tartózkodás szabadsága

Jancsó Erik, Kolozsvár

Tábita-szolgálat

Figyelem! Ha valaki rászorul személyeket ismer, vagy éppen ő maga szeretne valakit támogatni, kérem hívjanak bizalommal:

Ildikó, Kolozsvár –
tel. 0744 255 349.

Köszönjük olvasóink
eddigyi segítségét!

Egyik kedves olvasónk kérésére bemutatjuk a múlt havi szám borítóján közölt jákótelki lány viseletét hátulnézetből is.

Kedves Olvasók!

Ha tetszett ez a lap, és továbbra is szeretnék kapni, akkor a következő lapszám kézbesítésekor szóljanak terjesztőinknek, avagy jelezzék ezt a lakhelyüknek megfelelő, és az alábbiakban megadott megyei terjesztési felelősöknél – telefonhívás, vagy SMS által.

Ugyanakkor, lapunk fenntartása érdekében támogatást fogadunk el, melyet ugyancsak terjesztőinknek lehet átnyújtani. A *Világ Reménye* minimális előállítási költsége **egy évre** (vagyis a 2021. május – 2022. április időszakra) **25 lej**.

Magyei terjesztési felelősök:

- ◆ Kovászna, Brassó: Nagy Ibolya, 0753 090 454
- ◆ Hargita: Fekete Ilona, 0740 106 422 – Udvarhelyszék, Polgár Szép Enikő, 0753 148 455 - Csík- és Gyergyószék
- ◆ Maros, Fehér: Nagy Szilvia, 0745 385 880
- ◆ Bihar: Verebi László, 0770 140 009
- ◆ Szatmár: Illyés Csilla, 0749 976 911
- ◆ Arad: Deák Andrea, 0743 626 963
- ◆ Temes: Kulcsár Lenke, 0753 161 576
- ◆ Szilágy: Farkas Csilla, 0742 301 743

- ◆ Kolozs, Máramaros és Beszterce: Jancsó Erik, 0749 021 935

Régióink: Székelyföld, Partium (Bihar és Szatmár), Szilágyság, Kalotaszeg, Mezőség, Közép-Erdély, Bánság, Szászföld, Máramaros és Beszterce.

Világ Reménye, népünk reménye Interregionális havilap

Főszerkesztő: Jancsó Erik
Telefon: 0749 021 935

E-mail: vilagremeny7@gmail.com
Minden eddigi lapszám elolvasható és ingyenesen letölthető a www.vilagremeny.ro honlapról.

Postacím: 400 107 Cluj-Napoca (Kolozsvár), str. Cuza Vodă (Postakert utca) nr. 12
Folyóiratunk ugyancsak megrendelhető Kolozsváron, a Cuza Vodă utca 16. szám alatti *Sola Scriptura Könyvesboltban* is.

Bankszámla: Asociația Pro Scriptura, CIF 37175079

Conturi Banca Transilvania:
RO72 BTRL RONC RT03 8390 6901 lejbent, és RO22 BTRL EURC RT03 8390 6901 euróban.

ISSN/ISSN-L: 2784-0328

Készült: a *Viața și Sănătate Kiadó* nyomdájában (Cernica út 101, Pantelimon, Ilfov megye)

A *Világ Reménye* egy magánkezelésű havilap, amelynek révén az élet különböző területeit szeretnénk megvilágítani a Szentírás által, annak jobb megismerésével együtt, előmozdítva az olvasók testi-lelki egészségét, és kiemelve ugyanakkor világunk, Erdély és a magyarság keresztényi és szellemi értékeit.

Bármikor szeretettel várjuk visszajelzéseiket, megjegyzéseiket és kérdéseiket telefonhívás, SMS, e-mail, avagy postai levél útján, a fentebb említett címen. Ugyanakkor szívesen fogadjuk olvasóink részéről a lapunk szellemiségével egyező cikkeket, tapasztalatokat, verseket, fotókat, s egyéb anyagokat. Levél esetén a borítékra kérjük írják rá:

Világ Reménye

Ha másképpen nem jelöljük, akkor a bibliai idézetek a *Károli Gáspár* fordításból valók.